

[01]

මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිචය මැතිගි

ජේම්ස් කෝට්ටොවත්ත

1. හැඳින්වීම

සංවිධානයක සාර්ථකත්වය තීරණයටම් සාධක අතර ප්‍රබල හා වැදගත්ම සාධකයක් ලෙසට මානව සම්පත් න්‍යායාත්මකවත් ප්‍රායෝගිකවත් පිළිගන්නා කරුණකි. මානව සම්පත් සංවිධානයක දෙනික කෙටිකාලීන පැවැත්ම මෙන්ම දිගුකාලීන තීරසාර පැවැත්ම සඳහා එකලෙස බලපාන සාධකයකි. විශේෂයෙන්ම තරගකාරී වාසි ජනිත කිරීමට මානව සම්පත් වැදගත් මූලිකාංගයක් බව පෙන්වා දිය හැකිය¹. Wright, Smart සහ McMahan² දක්වනුයේ සංවිධානයක යෙදවුම් අතර තීරණාත්මක යෙදවුම මානව සම්පත් වන බවයි. සාමාන්‍යයෙන් පුද්ගලයන් තුළ ඇති විවිධාකාර වූ දැක්වතා, අවශ්‍යතා, ඉලක්ක සහ අපේක්ෂාවන් රැකියාව තුළට සේවකයා විසින් ගෙනැනු ලැබේම සිදුවේ³. පුද්ගලයා සංවිධානයට සමාජානුගත කරනුයේ සංවිධානයට බදවාගැනීම ආරම්භකළ දින සිට වන අතර සංවිධාන කාර්යයන්හි නිරන්තර යෙදවුම තුළිනි එය තවදුරටත් වර්ධනයෙන්ම සිදුවේ⁴. Bulla සහ Scott විසින් 1994 දී දක්වනුයේ සංවිධානයක මානව සම්පත් අවශ්‍යතා හඳුනගැනීම සහ එම අවශ්‍යතා තාප්තකිරීමට සැලසුම් සකස්කිරීම කළයුතු කාර්යයක් වන බවයි⁵. විශේෂයෙන්ම මානව සම්පත් උපයෝගනය කිරීමේ දී වඩාත් බරපතල කාර්යය වනුයේ සංවිධානය සහ පුද්ගලයන් අතර අතුරු මුහුණත පවත්වා ගැනීමයි⁶. සංවිධාන සේවකයන් සංවිධානයට අනුයුත්ත වූ විට මෙම අතුරු මුහුණත පවත්වාගැනීම සිදුවනුයේ මතොවිද්‍යාත්මක ගිවිසුම (Psychological contract) තුළිනි⁷. සමස්තයක් ලෙසට සලකා බැලීමේ දී පුද්ගලයන් සංවිධානයකට සිය දායකත්වය ලබාදෙන අතර ඒ සඳහා ඔවුන් ප්‍රතිදානයන් අපේක්ෂාකරනු ලබයි. පුද්ගලයන්ට තියෙන් ප්‍රතිලාභ ලබාදීමෙන් යම්කිසි දායකත්වයක් ලබාගැනීමට සැම සංවිධානයක්ම අපේක්ෂා කරනු ලැබේ⁸.

සංවිධානයකට පුද්ගලයෙකු පත්කරනු ලබන අවස්ථාවේ සිට මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිචයෙහි කාර්යයන් ආරම්භ වේ⁹. මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිචය තුළින් සංවිධානයක සේවකයන්ගේ දැනුම, අහිප්‍රේරණය, සහත්‍යාව (Synergy) සහ කැපවීම වර්ධනය කරනු ලබන අතර¹⁰ එම නිසාම Baron සහ Kreps¹¹ දක්වනුයේ මානව සම්පත යනු සංවිධානයක සාර්ථකත්වයේ සහ අසාර්ථකත්වයේ ප්‍රධානම අංගය වන බවයි. මානව සම්පත සතු ලක්ෂණයන් තුළින් ඉහළ මට්ටමේ අහියෝගයන් මෙන්ම අවස්ථාවන් ජනිතකරනු ලැබුවත්¹² සංවිධාන මානව සම්පත පුරෝකලනය කළ තොහැඳි දායකත්වයක් සහ අවිනිශ්චිත ස්ථාවරත්වයකින් යුතු සම්පතක්¹³ බව පැවැසිය හැකිය.

2. මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිචය

මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිචය (HRM Practices) යනු සංවිධානයක් සහ සංවිධාන සාමාජිකයන් සඡ්‍යාලදායීව ත්‍රියාවට නැංවීම සහ උන්නතිය සහතික කරගැනීම සඳහා සේවකයන් ආකර්ෂණය, සංවර්ධනය, අහිප්‍රේරණය සහ පවත්වාගැනීමේ පද්ධතිය වේ¹⁴. Delery සහ Doty¹⁵ විසින් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිචය නිර්වචනය කරනුයේ සංවිධානයක ව්‍යාපාරික සාර්ථකත්වය ලගාකර ගැනීම සහතිකකර ගැනීම සඳහා අභ්‍යන්තරික ප්‍රතිපත්ති සහ පරිචයන් සමූහය නිර්මාණය කිරීම සහ ස්ථාපිත කිරීම ලෙසටය. සංවිධානයක සංකීර්ණ සමාජ සම්බන්ධතා සහ තීරසාර වූ තරගකාරී වාසි සඳහා සංවිධාන දැනුම ජනිත කිරීමට හැකියාව ඇති තීපුනතා සංවර්ධනයට පහසුකම් සැපයීම තුළින්

සංචිතයක් විසින් මානව සම්පත් කළමනාකරණය කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග රාජිය මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ලෙසට Minbaeva¹⁶ නිර්චිත කර ඇත.

3. මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවයෙහි මිනුම්/නිර්ණායක

සංචිතය මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනීම සඳහා භාවිත මිනුම් තැබූ නැතහොත් නිර්ණායකයන් විශාල සංඛ්‍යාවක් දැකගත හැකිවන අතර පර්යේෂකයන්ට අනුව එම නිර්ණායකයන් එකිනෙකට වෙනස්වන ස්වභාවයක් දැකගත හැකිවේ¹⁷⁻¹⁹. පර්යේෂණයන් යොමුවී ඇති පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය අනුව මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනීමේ නිර්ණායකයන් එකිනෙකට වෙනස්වන ආකාරය දැකිය හැකි පොදු කරුණකි. මේ නිසාම සමහර පර්යේෂකයන් සිය පර්යේෂණයේ දී මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනීම සඳහා වෙනත් පර්යේෂකයෙකු භාවිත මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනීමේ නිර්ණායකයන් භාවිතකර ඇති ආකාරය දැකිය හැකිය.

විවිධ පර්යේෂකයන් විසින් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනීම සඳහා භාවිතකර ඇති නිර්ණායකයන් පිළිබඳ විස්තරයක් ඇමුණුම් අංක 01 මගින් දක්වා ඇති අතර ඇමුණුම් අංක 01 මගින් දක්වා ඇති දත්ත අනුව මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනීමේ නිර්ණායක පිළිබඳ විමර්ශනයක් මෙම ලිපියෙන් සිදුකරනු ලබයි.

ඇමුණුම් අංක 01 අනුව පරායන්ත විව්‍ලය ලෙසට මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය භාවිතකර ඇති පර්යේෂණ පත්‍රිකා සංඛ්‍යාව 01ක් වන අතර අනෙක් සියලුම පර්යේෂණ පත්‍රිකාවල මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ස්වායන්ත්‍රිත විව්‍ලය ලෙසට ගෙන ඇත. මේ අතරින් පර්යේෂණ පත්‍රිකා 06 ක් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය පමණක් සලකාබලා ඇති අතර අනෙක් සියලුම පර්යේෂණ පත්‍රිකා තුළින් වෙනත් විව්‍ලයක් පරායන්ත විව්‍ලය ලෙසට සලකාබලා ඇත. වග අංක 01 මගින් දක්වා ඇත්තේ මෙම ලිපිය සඳහා පාදකකර ගනු ලැබූ විව්‍ලයන් පිළිබඳ විස්තරයකි.

වග අංක 01: පර්යේෂණය පත්‍රිකා යොමුවී ඇති විව්‍ලයන්

	පරායන්ත විව්‍ලය	සංඛ්‍යාව
1	මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය (HRM Practices)	06
2	ආයතනික කාර්යාලු (Firm Performance)	02
3	සංචිතය සංස්කෘතිය (Organizational Culture)	02
4	සංචිතය නව්‍යතාවයන් (Organizational Innovation)	02
5	සේවක රඳවාගැනීම (Employee Retention)	01
6	ඒක්‍රාක්‍රියාත්මකතා (Productivity)	01
7	ව්‍යාපාරික ඒකක කාර්යාලු (Business Unit Performance)	01
8	සේවක පිරිවාචුම (Employee Turnover)	03
9	ආයතනික වර්ධනය (Firm Growth)	01
10	රැකියා කාර්යාලු (Job Performance)	08
11	රැකියා තැක්ෂණය (Job Satisfaction)	08
12	මුදල කාර්යාලු (Financial Performance)	01
13	මානව සම්පත් කළමනාකරණ ප්‍රතිඵලයන් (HRM Outcomes)	01
14	සංචිතය ආධාරකයන් (Organizational Support)	01
15	උත්තේෂක වෙනස්වීම් කියවීම (Stimulate Change Reading)	01
16	සංචිතය කැපවීම (Organizational Commitment)	02
17	සේවක දියුණුව (Employee Wee-being)	01

එකම පර්යේෂණයක පරායන්ත විව්ල්‍යයන් දෙකක් හාවිත පර්යේෂණ පත්‍රිකා පහක් මෙම ලිපිය සඳහා හාවිතකරනු ලැබූ අතර එම පර්යේෂණවල පරායන්ත විව්ල්‍යයන් පහත පරිදි වේ.

1. ත්‍රියාකාරී කැපවීම/ පිරිවැටුම අනිප්‍රාය (Affective Commitment/ Turnover Intention)
2. රකියා කාර්යාල්‍ය/ වෘත්තීය සංවිධානය (Job Performance/ Career Development)
3. රකියා තාප්තිය/රකියා කාර්යාල්‍ය (Job Satisfaction/ Job Performance)
4. සංවිධාන කැපවීම/ රකියා තාප්තිය (Organizational Commitment/ Job Satisfaction)
5. රකියා තාප්තිය/ පිරිවැටුම (Job Satisfaction/ Turnover)

පරායන්ත විව්ල්‍යයන් තුනක් හාවිත කර ඇති පර්යේෂණ දෙකක් මෙම ඇමුණුමේ දක්වා ඇති අතර එවැනි පර්යේෂණ පත්‍රිකාවල යොමුවේ ඇති පරායන්ත විව්ල්‍යන් පහත පරිදි වේ.

1. මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයන්/ සංවිධාන ප්‍රතිඵලයන්/මානව සම්පත් ප්‍රතිඵලයන් (Financial Outcome/ Organizational Outcomes/ HR Outcomes)
2. සංවිධාන කැපවීම/ සේවක රඳවාගැනීම/ සේවක කැපවීම (Organizational Commitment/ Employee Retention/ Employee Loyalty)

මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය පමණක් සිදුකර ඇති පර්යේෂණවලදී පර්යේෂකයන් විසින් හාවිතකර ඇති මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනව ප්‍රතිඵලයන් පිළිබඳ විස්තරයක් වගු අංක 02 මගින් දක්වා ඇත.

වගු අංක 02: මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනව ප්‍රතිඵලය හාවිත නිර්ණායක

නිර්ණායකය	
1	පුහුණුව
2	Iqbal et al. 2011
2	පුහුණුව හා සංවර්ධනය
2	Ashraf et al. 2014; Galang 2014
3	පුහුණුව හා වෘත්තීය සංවර්ධනය
3	Singh & Jain 2014
4	සම්මුඛ කාර්යයන්
4	Iqbal et al. 2011; Ashraf et al. 2014; Singh & Jain 2014
5	කාර්යාල්‍ය ඇගයීම
5	Iqbal et al. 2011; Serasinghe & Opatha 2007; Ashraf et al. 2014; Galang 2014; Singh & Jain 2014
6	රකියා නිර්වචනය
6	Iqbal et al. 2011; Ashraf et al. 2014
7	වේතන
7	Iqbal et al. 2011; Ashraf et al. 2014; Galang 2014
8	වේතන හා දීර්ඝමතා
8	Singh & Jain 2014
9	සේවක සහභාගිත්වය
9	Iqbal et al. 2011; Ashraf et al. 2014; Singh & Jain 2014
10	ආකර්ෂණය
10	Serasinghe & Opatha 2007
11	තෙරුරාගැනීම
11	Serasinghe & Opatha 2007
12	දුක්ගැනවීම් විසස්මේ
12	Serasinghe & Opatha 2007
13	විනය පරිපාලනය
13	Serasinghe & Opatha 2007
14	උසස්වීම් පරිවය
14	Ashraf et al. 2014
15	බද්ධාගැනීම
15	Galang 2014
16	සේවක සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව
16	Galang 2014
17	මිනිස්බල සැලසුම්කරණය
17	Singh & Jain 2014
18	මාණ්ඩලිකරණය
18	Singh & Jain 2014
19	වෘත්තීය සම්තිකරණය
19	Singh & Jain 2014
20	වැඩකිරීමේ තත්ත්වය
20	Singh & Jain 2014

ඉහත දක්වා ඇති නිර්ණායකයන් 20 සලකා බැලීමේ දී පෙනීයන කරුණක් වනුයේ පර්යේෂණයන් 06ම සිදුකළ පර්යේෂකයන් විසින් මෙම නිර්ණායක 20 එකවර හාවිතකර නොමැති බවයි. වැඩි පර්යේෂකයන් සංඛ්‍යාවක් හාවිත නිර්ණායකයන් ලෙසට පුහුණුව හා සංවර්ධනය, කාර්යාල්‍ය ඇගයීම, වේතන හා සේවක සහභාගිත්වය දැක්වීමට තැකිය. තමුත් මෙම සියලු නිර්ණායකයන් අධ්‍යයනය කිරීමේ දී පෙනීයන ප්‍රධාන කරුණක් වනුයේ මෙම

නිර්ණායක 20 මගින් මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයන් සියල්ල බොහෝදුරට ආවරණයකරනු ලබන බවයි.

මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය සහ ආයතනික කාර්යාල අතර ඇති සම්බන්ධතාවය මැයි 5 දී මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැයි 5 සඳහා හාවිත නිර්ණායක වගු අංක 03 මගින් දැක්වේ.

වගු අංක 03: මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැයි 5 නිර්ණායක (ආයතනික කාර්යාල සමග)

නිර්ණායකය	
1	සම්පත්කරණය
2	ප්‍රතිදාන කළමනාකරණය
3	ප්‍රහැණුව
4	කාර්යාල කළමනාකරණය
5	හැකියාව
6	අතිප්‍රේරණය
7	අවස්ථාවන්

සංවිධානයක කාර්යාල සහ මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය අතර ඇති සම්බන්ධතාවය සෙවීමේ දී මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැයි 5 සඳහා Mutual et al.²⁰ හාවිත නිර්ණායකයන් අතර Mutual සහ අන් අය විසින් ඉදිරිපත් කළ මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයන් අතරින් සේවක දුක්ගැනවිලි, විනය පරිපාලනය, සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂාව සහ කාර්මික සම්බන්ධතා ආදිය පිළිබඳ යොමුවක් නොමැති අතර Khodabakhshi සහ Abbasi²¹ විසින් ඉදිරිපත් කර ඇති AMO ආකෘතිය සාම්ප්‍රදායික මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයන්ගෙන් වෙන්ව එහි ප්‍රතිඵලයන් ඇගයීමක් සිදුකර ඇති බව දැකිය හැකිය.

මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය සහ රැකියා කාර්යාල අතර ඇති සම්බන්ධතාවය සෙවීමේ දී මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැයි 5 සඳහා හාවිත නිර්ණායකයන් කිහිපයක් ඇතිව පෙනෙන කරුණකි. වගු අංක 04 මගින් දක්වා ඇත්තේ මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය සහ රැකියා කාර්යාල අතර ඇති සම්බන්ධතාවය මැයි 5 දී එක් එක් පර්යේෂකයන් විසින් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැයි 5 සඳහා හාවිත නිර්ණායකයන් ය.

වගු අංක 04: මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනීමේ නිර්ණායක (රකියා කාර්යාල සමග)

	නිර්ණායකය	
1	තොරාගැනීම	Shaukat et al. 2015; Tanveer et al 2011
2	පුහුණුව	Shaukat et al. 2015; Tabiu 2013; Tanveer et al 2011
3	පුහුණුව සහ සංවර්ධනය	Kaveri & Prabakaran 2013; Goodarzi & Bazgir 2015
4	වෘත්තීය සැලසුම්කරණය	Shaukat et al. 2015
5	වේතන	Shaukat et al. 2015; Kaveri & Prabakaran 2013; Muchhal 2014; Ahmad & Ahmad 2011; Bowra et al 2012
6	ප්‍රතිදාන	Tabiu 2013
7	කාර්යාල ඇගයීම	Shaukat et al. 2015; Muchhal 2014; Ahmad & Ahmad 2011; Tanveer et al 2011; Goodarzi & Bazgir 2015; Bowra et al 2012
8	රකියා නිරවචනය	Shaukat et al. 2015
9	සේවක සම්බන්ධතා	Shaukat et al. 2015
10	රකියා නිර්මාණය	Kaveri & Prabakaran 2013
11	ඡනිප්‍රේරණය	Kaveri & Prabakaran 2013
12	සුපරිසුකයේ සහායෝගය	Kaveri & Prabakaran 2013
13	වැඩකිරීමේ පරිසරය	Kaveri & Prabakaran 2013
14	ආකර්ෂණය	Tabiu 2013; Tanveer et al 2011; Goodarzi & Bazgir 2015
15	සම්බන්ධවීම	Tabiu 2013
16	නඩත්තුව	Tabiu 2013
17	වෙන්වීම	Tabiu 2013
18	උසස්වීම	Muchhal 2014; Ahmad & Ahmad 2011; Bowra et al 2012

මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය සමග බෙහෙවින් කතාබහට ලක්වී ඇති පරායන්ත් විවලය වනුයේ සේවක කාර්යාල වේ. සේවක කාර්යාල සඳහා මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවයෙහි බලපෑම අධ්‍යායනය කළ පර්යේෂණ පත්‍රිකා 08න් වේතන සහ කාර්යාල ඇගයීම නැමති නිර්ණායක වැඩි පර්යේෂණ සංඛ්‍යාවකට හාවිතකර ඇති බව දැකිය හැකිය. පුහුණුව හා සංවර්ධනය තොරාගැනීම සහ ආකර්ෂණය අනෙකුත් මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයන් වන අතර අනෙකුත් පර්යේෂකයන් විසින් හාවිත නිර්ණායක සමස්ත මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයන් ආවරණය කරනු ලැබූවත් ඔවුන්ගේ නිර්ණායක පොදුවේ හාවිත නිර්ණායක තොවන බව දැකිය හැකිය.

රකියා තැප්තිය සහ මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය පිළිබඳ සිදුකරනු ලැබූ පර්යේෂණවලදී මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ඇගයීම සඳහා හාවිත මිණුම් කිහිපයක් පවතින බව වගු අංක 05 හාවිත කිරීමේ දී පෙනීයන කරුණකි.

වග අංක 05: මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැශේමේ නිර්ණායක (රැකියා තාප්තිය සමඟ)

	නිර්ණායකය	
1	ප්‍රහුණුව	Farahbold & Arzi 2014; Oyeniyi et al. 2014; Omar et al. 2013; Jeet & Sayeeduzzafar 2014
2	ප්‍රහුණුව සහ සංවර්ධනය	Majumder 2012; Niazi 2014; Deeba 2014
3	මානවීකීකරණය	Farahbold & Arzi 2014
4	කාර්යාල ඇගයීම	Farahbold & Arzi 2014; Oyeniyi et al. 2014; Omar et al. 2013; Niazi 2014; Jeet & Sayeeduzzafar 2014; Deeba 2014
5	ප්‍රතිදාන	Farahbold & Arzi 2014; Majumder 2012
6	ආකර්ෂණය	Majumder 2012; Deeba 2014
7	තොරාගැනීම	Majumder 2012; Deeba 2014
8	වේතන	Majumder 2012; Iqbal et al 2013; Oyeniyi et al. 2014; Niazi 2014; Jeet & Sayeeduzzafar 2014
9	රැකියා සුරක්ෂිතතාවය	Majumder 2012
10	වෘත්තීය සංවර්ධනය	Majumder 2012
11	කළමනාකරණ රටාව	Majumder 2012
12	රැකියා නිර්මාණය හා වගකීම්	Majumder 2012
13	ඇතිප්‍රේරණය	Majumder 2012
14	වැඩකිරීමේ තත්ත්වය	Majumder 2012
15	සුපරිකුත් තුළිකාව	Iqbal et al 2013; Oyeniyi et al. 2014
16	නිර්ණ ගැනීමට සම්බන්ධවීම	Iqbal et al 2013
17	උසස්වීම්	Oyeniyi et al. 2014; Niazi 2014; Deeba 2014
18	සේවක සහභාගිත්වය	Omar et al. 2013; Jeet & Sayeeduzzafar 2014; Deeba 2014
19	ගෞරවය හා අවංකකම	Niazi 2014
20	වර්ධනයට ඇති අවස්ථා	Niazi 2014
21	දිරිදීමනා	Niazi 2014
22	ප්‍රතිලාභ	Niazi 2014
23	සමූහ කාර්යයන්	Jeet & Sayeeduzzafar 2014
24	මානව සම්පත් සැලසුම්කරණය	Deeba 2014
25	මාරුවීම්	Deeba 2014

මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය සහ සේවක තාප්තිය අතර ඇති සම්බන්ධතාවය ඇගයීමේ දී පර්යේෂකයන් විසින් මානව සම්පත් කළමනාකරන පරිවය මැශේම සඳහා හාවිත නිර්ණායකයන් 25 අතරින් ප්‍රහුණුව හා සංවර්ධනය, කාර්යාල ඇගයීම සහ වේතන වැදගත් සේවකය් ගනු ලබන නිර්ණායක වන අතර සේවක සහභාගිත්වය සහ උසස්වීම් ද යම්කිසි ආකාරයකින් වැදගත් නිර්ණායකයන් ලෙසට පර්යේෂකයන් විසින් සලකාබලා ඇති බව පෙනෙන කරුණකි. කෙසේවෙතත් බොහෝ නිර්ණායක හාවිතකර ඇත්තේ එක් එක් පර්යේෂකයන් විසින් ආවේනික ක්‍රමයට බව දැකිය හැකිය.

සංචාරණ සංස්කෘතිය සහ මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය අතර ඇති සම්බන්ධතාවය අනාවරණය කරගැනීම සඳහා යොමු වූ පර්යේෂණ දෙකක් මෙම ලිපිය සඳහා පාදකකර ගත් අතර ඒ අනුව සංචාරණ සංස්කෘතිය පරායන්ත විවලා වන අවස්ථාවේ දී මෙම පර්යේෂකයන් විසින් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැශේම සඳහා හාවිත නිර්ණායක හාවිතකර ඇත්තේ Judith R Gorden²² හාවිත නිර්ණායකයන් වේ. මෙම නිර්ණායකයන් වනුයේ සැලසුම්කරණය, ආකර්ෂණය, තොරාගැනීම, කාර්යාල ඇගයීම, ප්‍රහුණුව හා සංවර්ධනය, වෘත්තීය කළමනාකරණය හා ප්‍රතිදාන වේ²³⁻²⁴. මෙම පර්යේෂණ පත්‍රිකා දෙකට අනුව ඉහත නිර්ණායක මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැශේම සඳහා වැදගත් නිර්ණායක ලෙසට දක්වා ඇති අතර රැකියා නිර්වචනය, සේවක දුක්ගැනවිලි පරිපාලනය,

සේවක සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂාව, විනය කළමනාකරණය, කාර්මික සම්බන්ධතා ඇදී මානව සම්පත් කළමනාකරන කාර්යයන් සැලකිල්ලට ගෙන නොමැති බව දැකිය හැකිය.

සංචාරාන තත්ත්වය සහ මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය අතර ඇති සම්බන්ධතාවය පාදක වූ පරෝෂණ දෙකක් මෙම ලිපිය සඳහා භාවිතකළ අතර මෙම පරෝෂකයන් විසින් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැණිම සඳහා භාවිතාකර ඇත්තේ Agarwala²⁵ විසින් සංචාරානය කර ඇති නිරණායකයන්ය. එම නිරණායකයන් වනුයේ කාර්යාල ඇගයීම, වාත්තිය සංචාරානය, පුහුණුව, ප්‍රතිදාන පද්ධතිය සහ ආකර්ෂණය වේ²⁶⁻²⁷. මෙම පරෝෂකයන් ද මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැණිමේ දී සැලකිල්ලට ගෙන ඇති නිරණායක පිළිබඳ අවධානය යොමුකිරීමේ දී පෙනීයන කරුණක් වනුයේ සාම්ප්‍රදායික මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයන් කිහිපයක් වැදගත්කම පමණක් සැලකිල්ලට ගෙන ඇති බවයි.

මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය සහ සේවක පිරිවැටුම අතර ඇති සම්බන්ධතාව පිළිබඳ සිදුකර ඇති පරෝෂණ තුනක් මෙහිදී භාවිතකළ අතර එම පරෝෂණ තුනෙන් එක් පරෝෂකයෙකු භාවිත මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැණිමේ නිරණායක පැහැදිලිව දක්වා නොමැත. ඒ අනුව අනෙක් පරෝෂකයන් දෙදෙනා විසින් සේවක පිරිවැටුම සහ මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ඇගයීමේදී මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැණිම සඳහා භාවිත නිරණායක ලෙසට සලකා ඇත්තේ පුහුණුව, කාර්යාල කළමනාකරණය, වාත්තිය සංචාරානය, සේවක සම්බන්ධතාවය²⁸, වේතන හා ප්‍රතිලාභ²⁹⁻³⁰, යථාර්ථනිරුපි රකියා පෙරහුරුව, රකියා සුරක්ෂිතතාවය සහ පුහුණුව හා සංචාරානය³¹ වේ. රකියා නිරවත්තය, සේවක ආකර්ෂණය, තෝරාගැනීම, සේවක සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව, විනය කළමනාකරණය, දුක්ගැනවිලි කළමනාකරණය හා කාර්මික සම්බන්ධතා ආදී මානව සම්පත් කළමනාකරන කාර්යයන් මෙහිදී සැලකිල්ලට ගෙන නොමැතිබව දැකිය හැකිය.

සේවක රඳවාගැනීම පරායන්ත විව්ලා ලෙසට සලකනු ලැබූ පරෝෂණයක මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැණිම සඳහා පුහුණුව හා සංචාරානය, සමුහ සංචාරානය, කාර්යාල ඇගයීම, අභ්‍යන්තර සන්නිවේදන පද්ධතිය, සේවක සුරක්ෂිතතාවය, පුද්ගල-සංචාරාන ගැලපීම, සේවකයන් බලාත්මක කිරීම, ප්‍රතිධාන සහ වේතන නිරණායකයන් ලෙසට භාවිතකර ඇත³². මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැණිම සඳහා පොදුවේ භාවිත නිරණායකවලට අමතරව සන්නිවේදන පද්ධතිය, සේවක සුරක්ෂිතතාවය, සේවකයින් බලාත්මක කිරීම ආදී මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයන් මෙම පරෝෂකයන් විසින් භාවිතකර ඇති විශේෂ නිරණායක ලෙසට දැක්විය හැකිය. කෙසේවෙතත් මානව සම්පත් ආකර්ෂණය, තෝරාගැනීම, සේවක දුක්ගැනවිලි කළමනාකරණය, සේවක සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව, විනය කළමනාකරණය හා කාර්මික සම්බන්ධතා ආදී කාර්යයන් මෙහිදී සැලකිල්ලට ගෙන නොමැති නිරණායක ලෙසට දැක්විය හැකිවේ.

එලදායීතාව පරායන්ත විව්ලා ලෙස මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ස්වායන්ත විව්ලා ලෙසට භාවිත පරෝෂණයක මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැණිම සඳහා තෝරාගැනීම, අනුස්ථාපන පුහුණුව, කාර්යාල ඇගයීම, මූල්‍ය නොවන ප්‍රතිධාන, වැඩ නිරමාණය සහ විෂය සම්බන්ධ විශේෂයන්ගේ ඇගයීම (Assessed by subjective matter experts) භාවිත කර ඇත³³.

මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය සහ ව්‍යාපාරික ඒකකයක කාර්යාල් අතර ඇති සම්බන්ධතාව සෙවීමේ පර්යේෂණයක් සිදුකළ Wright, Gardner සහ Moynihan³⁴ දක්වනුයේ මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනීම සඳහා තොරාගැනීම හා මාන්ඩලිකරණය, ප්‍රහුණුව, කාර්යාල් සඳහා වේතන සහ සහභාගිත්වය යන නිර්ණායකයන් ය. ආයතනික වර්ධනය සහ මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යයනයක් සිදුකළ Vlachos³⁵ දක්වනුයේ මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනීම සඳහා විමධ්‍යගතකරණය, වේතන ප්‍රතිපත්තිය, ප්‍රහුණුව හා සංවර්ධනය, තොරතුරු බෙදාගැනීම, තොරාගත් බදවාගැනීම සහ රකියා සුරක්ෂිතතාවය යන නිර්ණායක හාවිතකර කළ යුතු බවයි. මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය සහ මානව සම්පත් කළමනාකරණ ප්‍රතිච්ඡාක පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් සිදුකළ Maresaux, Winne සහ Sels³⁶ මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනීම සඳහා හාවිත නිර්ණායක වනුයේ වෘත්තිය සංවර්ධනය, ප්‍රහුණුව, සාපු සේවක සහභාගිත්වය, සංවර්ධන ඇගයීම සහ උපදේශනය සිදුකිරීම ආදියයි. මූල්‍ය කාර්යාල් පරායන්ත විව්‍ලා ලෙසටත් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ස්වයාත්ත් විව්‍ලා ලෙසටත් හාවිත Arumugam, Mojtabahedzadeh, Asefi සහ Mehrizi³⁷ විසින් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනීම සඳහා සේවක සහභාගිත්වය, ප්‍රහුණුව, රකියා විස්තරය, වෘත්තිය සැලසුම් පද්ධතිය, වේතන පද්ධතිය, තොරාගැනීමේ පද්ධතිය සහ කාර්යාල් ඇගයීමේ පද්ධතිය හාවිත කර ඇත. සංවිධාන සහයෝගය සහ මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් සිදුකළ Nasurdin, Hemdi සහ Guat³⁸ විසින් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනීම සඳහා කාර්යාල් ඇගයීම, ප්‍රහුණුව සහ වෘත්තිය සංවර්ධනය යන නිර්ණායක හාවිතකර ඇත.

සංවිධාන කැපවීම පරායන්ත විව්‍ලා ලෙසටත් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ස්වයාත්ත් විව්‍ලා ලෙසටත් හාවිත පර්යේෂණ දෙකක් මෙම ලිපිය සඳහා හාවිතකළ අතර Smeenk, Eisinga, Teelken සහ Doorewaard³⁹ දී සිදුකළ පර්යේෂණය සඳහා විමධ්‍යගතකරණය, වේතන, සහභාගිත්වය, ප්‍රහුණුව/සංවර්ධනය, සේවක සුරක්ෂිතතාවය, කළමනාකරණ රටාව, සන්නිවේදන මට්ටම සහ කාර්යාල් ඇගයීම මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ඇගයීම සඳහා හාවිතකර ඇති නිර්ණායක වන අතර Sabir, Irfamullah, Khan, Siddiqui, Nasrullah සහ Dad⁴⁰ විසින් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනීම සඳහා තොරාගැනීම, රකියා නිර්වචනය, ප්‍රහුණුව, සේවක සහභාගිත්වය, වෘත්තිය සැලසුම්කරණය සහ කාර්යාල් ඇගයීම හාවිතකර ඇත. සේවක දියුණුව සහ මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය අතර ඇති සම්බන්ධතාවය මැනීම සඳහා Concalves සහ Neves⁴¹ සිදුකළ අධ්‍යයනයේ දී මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැනීම සඳහා සන්නිවේදනය හා තොරතුරු පරිවය සඳහා ලගාවීම, සංවර්ධන පදනම් වූ ඇගයීම පරිවය, සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන පරිවය, සහභාගිවීම සඳහා ඇති අවස්ථාවන් සහ ප්‍රහුණුව හා සංවර්ධන පරිවය ආදිය හාවිතකර ඇත.

4. මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය විවිධ පාර්ශව අනුව ඇගයීම
මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය පිළිබඳව අවධානය යොමුකරනු ලබන පුද්ගලයන් වර්ග කිහිපයක් දක්ගත හැකිය.

1. සාමාන්‍ය සේවකයන් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ඇගයීම
2. මානව සම්පත් කළමනාකරණ හෝ ඔහුගේ/අැයගේ කාර්ය මණ්ඩලය විසින් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ඇගයීම
3. මානව සම්පත් කළමනාකරණ නොවන අනෙක් කළමනාකරණවන් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ඇගයීම
4. ඉහළ කළමනාකරණවන් විසින් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ඇගයීම
5. පාරිභෝගිකයන් විසින් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ඇගයීම

5. සේවකයන්ගේ දැඡ්ධියෙන් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැන දැක්වීම
 සංචිත සේවකයන්ගේ දැඡ්ධියෙන් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැන දැක්වීමේ දී භාවිත කරනු ලබන මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයන් බොහෝට්ටිව සේවක තැමූරුවක් දැක්විය යුතු වේ. විශේෂයෙන්ම මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය සමග සේවක සුහසාධනය, සේවක සංවර්ධනය, සේවක තෘප්තිය, සේවයේ රදි සිටීම/සේවය හැරයාම ආදි සේවකයා කෙරෙහි තැමූරුවක් ඇති පර්යේෂණයන් සිදුකිරීමේ දී සේවකයන්ගේ දැක්මෙන් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැන දැක්වීමේ නිර්ණායක භාවිත කිරීමට හැකියාවක් පැවතිය යුතුය. එහිදී අසනු ලබන ප්‍රශ්නවල ස්වභාවය සේවකයා කෙරෙහි යොමුවකින් පැවතිය යුතු වේ. මෙවැනි අවස්ථාවක දී පොදුවේ භාවිතකළ හැකි මානව සම්පත් කාර්යයන් කිහිපයක් මානව සම්පත් කළමනාකරණ සාහිත්‍ය විමර්ශනයෙන් හඳුනාගත හැකිය.

1. වෘත්තීය සංවර්ධනය
2. වේතන හා දිරිදීමනා කළමනාකරණය
3. සේවක ඇගයීම
4. පුහුණුව සහ සංවර්ධනය
5. කාර්යතිල ඇගයීම
6. සේවක සහභාගිත්වය
7. වෘත්තීය සම්තිකරණය
8. රකියා නිර්වචනය
9. දුක්ගැනවිල කළමනාකරණය
10. විනය කළමනාකරණ පරිවය
11. උසස්වීම්
12. සේවක සෙෂඩ්‍ය හා ආරක්ෂාව
13. වැඩි පරිසරය
14. රකියා සුරක්ෂිතතාවය
15. ප්‍රතිධානයන්
16. ආසන්නතම ප්‍රධානීයාගේ සම්බන්ධය
17. මානව සම්පත් කළමනාකරණ අංශය/එහි කාර්ය මණ්ඩලය

වෘත්තීය සංවර්ධනය

වෘත්තීය සංවර්ධනය සේවකයෙකු විසින් රකියාවෙන් අපේක්ෂාකරනු ලබන ප්‍රධානතම කාර්යයකි. සේවක තෘප්තිය, සේවක සංවර්ධනය, සේවක ප්‍රවාසිතාවය, රකියාවේ රදිසිටීම ආදි පැතිකඩියන් පිළිබඳ ඇගයීමේ දී මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ඇගයීම සඳහා වැඩි වශයෙන් භාවිතකළ යුතු නිර්ණායකයක් ලෙසට වෘත්තීය සංවර්ධනය දැක්වීමට හැකියාවක් පවතී. වෘත්තීය සංවර්ධනය සේවක තෘප්තිය තීරණය කිරීමේ ප්‍රධාන සාධකයක් බව Shelton⁴² දැක්වන අතර සේවකයන් රකියාව තුළ සිටීම හෝ තොසිටීම සඳහා වෘත්තීය සංවර්ධනය බලපානු ලබන බව Aguenza සහ Sam⁴³ පර්යේෂණ ආධාරයෙන් කරුණු දක්වා ඇත. සේවක ආකර්ෂණයට මෙන්ම රදවාගැනීම සඳහා වෘත්තීය සංවර්ධනය බලපානු ලබනබව Laabs⁴⁴, Simonsen⁴⁵, Kappia සහ අන් අය⁴⁶ සහ Sullivn සහ Mainiero⁴⁷ පෙන්වා දී ඇත. මේ අනුව මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැණිමේ දී වෘත්තීය සංවර්ධනය තැමති නිර්ණායකය වඩාත් වැදගත් නිර්ණායකයක්වන බව දැක්විය හැකිය.

වේතන හා දිරිදීමනා කළමනාකරණය

සේවකයෙකු රකියාවක යෙදෙනුයේ ප්‍රධාන වශයෙන්ම ආදයමක් ඉපයීම සඳහා වන අතර ඒ අනුව වේතන හා දිරිදීමනා ඉතා වැදගත් මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයක් ලෙසට

දැක්විය හැකිවේ. වේතන තීරණය කිරීමේදී අභ්‍යන්තර සාධාරණත්වය, බාහිර සාධාරණත්වය සහ නිරපේෂු සාධාරණත්වය පැවතිය යුතු බව Opatha⁴⁸ දක්වයි. ඒ අනුව වේතන කළමනාකරණය පිළිබඳ තීරණය කිරීමේදී ඉහත දැක්වූ සාධාරණත්වයන් පිළිබඳව අවධානය යොමුකරමින් ප්‍රග්‍රාමාවලියක් සැකසීමට පර්යේෂකයන් යොමුවිය යුතු වේ. සේවකයන් රැකියාවේ රඳීම සඳහා වේතන බලපානු ලබන බව Fitz-enz⁴⁹ දක්වා ඇත. රැකියාවේ රඳවාගැනීම සඳහා සේවකයන් වෙත වේතන බලපානු ලබන ආකාරය Pferrer⁵⁰, Willis⁵¹ සහ Irshad⁵² පෙන්වා දෙනු ලැබේ. 1997 දී Trevor සහ අන් අය⁵³ දක්වනුයේ වේතන සහ සේවක පිරිවැටුම අතර සාණ සහ සම්බන්ධතාවයක් ඇති බවයි. වැටුප අහිප්‍රේරණ සාධකයක් මෙන්ම සේවකයන් රඳවාගැනීමේ ශිල්පසුමයක් ලෙසට Gardner සහ අන් අය 1997 දී දක්වා ඇත⁵⁴. Milkovich සහ Newman විසින් 2004 වර්ෂයේදී දක්වනුයේ සෑම වර්ගයකම ප්‍රතිධාන අතරින් මූල්‍ය වේතනය සේවක රඳවාගැනීම සඳහා බලපානු ලබන එක් ප්‍රධාන සහ වැදගත් සාධකයක් වන බවයි⁵⁵. සේවක තාප්තිය සඳහා වැදගත් සාධකයක් ලෙසට වේතන බලපානු ලබන බව Ting⁵⁶ විසින් ඇමරිකාවේ සිදුකළ පර්යේෂණයකින් පෙන්වා දී ඇති අතර Adhikari⁵⁷ දක්වන පරිදි වේතන රැකියා තාප්තිය සඳහා බලපානු ලබන සාධකයක් ය යන්න දක්වනු ලැබේ. සේවක තාප්තිය සඳහා වැටුප බලපානු ලබන බව Singh සහ Kohli⁵⁸, Thakur⁵⁹ සහ Jha සහ අන් අය⁶⁰ ද පෙන්වා දී ඇත. සේවකයන්ගේ දෘශ්‍යීයෙන් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ඇගයීමේදී වේතන වැදගත් තීරණයක් බව ඒ අනුව දැක්විය හැකිය.

සේවක ඇගයීම

සේවක ඇගයීම මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයන් අතර තවත් වැදගත් කාර්යයකි. විශේෂයෙන්ම සේවක තාප්තිය සහ මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ඇගයීමේ පර්යේෂණවලදී සේවක ඇගයීම පිළිබඳ යොමුවක් පැවතිය යුතු වේ. Aguenza සහ Sam⁶¹ පර්යේෂණ ආදාරයෙන් දක්වනුයේ සංවිධාන සේවකයන් සංවිධානය තුළ රඳීම හෝ සංවිධානයෙන් ඉවත්වීම සඳහා සේවක ඇගයීම බලපානු ලබන බවයි. Nelson⁶², Darling සහ අන් අය⁶³ සහ Rathi හා Rastogi⁶⁴ දක්වන පරිදි සේවක ඇගයීම සේවක තාප්තිය සඳහා බලපානු ලබන කාර්යයක් වේ.

ප්‍රහුණුව හා සංවර්ධනය

සේවක සංවර්ධනයේදීත් සේවක තාප්තිය ඇගයීමේදීත් සේවක වෘත්තීය සංවර්ධනය කෙරෙහි යොමුවීමේ දීත් වැඩි අවධානයක් යොමුකළ යුතු මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයක් ලෙසට ප්‍රහුණුව සහ සංවර්ධනය දැක්විය හැකිය. සංවිධානයක් විසින් ලබාදෙනු ලබන ප්‍රහුණු වැඩිසටහන්, ඒවායේ අදාළත්වය, අන්තර්ගතය කාල සීමාව ආදි උපමානයන් මෙහිදී අවධානය යොමුකළයුතු බව දැකිය හැකි කරුණෙකි. Umer සහ Akram⁶⁵ සහ Shujaat හා අන් අය⁶⁶ දක්වනු ලබනුයේ සංවිධානයක් විසින් සේවකයන් සඳහා වර්ධනීය අවස්ථා සැපයීම තුළින් තාප්තියක් ඇතිවනු ලබන බවයි. සේවකයන් රැකියාවේ රඳීම සඳහා ප්‍රහුණුව හා සංවර්ධනය සාධකයක් වන බව Fitz-enz⁶⁷ දක්වා ඇත. ප්‍රහුණුව සහ වෘත්තීය සංවර්ධනය සඳහා යොදවනු ලබන ආයෝජනය සේවකයන් රඳවා ගැනීම සඳහා බලපානු ලබන බව Bassi සහ Van Buren⁶⁸, Accenture⁶⁹ සහ Irshad⁷⁰ දක්වා ඇත. Kreisman⁷¹ සහ Dibble⁷² දක්වනුයේ සේවක අවශ්‍යතා සහ ඔවුන්ගේ වර්ධනීය ආකාව සංවිධානයක් විසින් ඉටු නොකිරීම නිසා සේවකයන් සංවිධානයෙන් ඉවත්වීම සිදුවනු ලබන බවයි. ප්‍රහුණුව හා සංවර්ධනය සේවක තාප්තිය සඳහා බලපානු ලබන සාධකයක් බව Garcia⁷³ පෙන්වා දී ඇත.

කාර්යාලු ඇගයීම

කාර්යාලු ඇගයීම් පරිවය සේවකයා විසින් විශේෂ අවධානය සඳහා යොමුවන තවත් එක් මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයක් වේ. සේවක තාප්තිය තීරණය කිරීමටත්, සේවක සංවර්ධනයටත් සේවක වෘත්තිය සංවර්ධනයටත් සේවක කාර්යාලු ඇගයීම වැදගත් වන නිසා මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ඇගයීමේ දී මෙම නිරණායකය පිළිබඳ විශේෂ අවධානය යොමුකිරීමට සිදු වේ. සේවකයා රැකියාව තුළ රදවා ගැනීම සඳහා ක්‍රමාණුකළ පදනමක් යුතුව සේවක කාර්යාලු සම්බන්ධව තාරකික කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමක් සිදුකළ යුතුව Neelman⁷⁴ දක්වා ඇත. සේවක තාප්තිය සහ කාර්යාලු ඇගයීම අතර ගක්තිමත් සම්බන්ධතාවයක් පවතින බව Karimi, Malik සහ Hussain⁷⁵ පෙන්වා දෙනු ලැබේ. මෙය Ahmed සහ Hussain⁷⁶ විසින් ද පෙන්වා දෙනු ලබන කරුණකි.

සේවක සහභාගීත්වය

සේවක සහභාගීත්වය සේවකයාගේ පැත්තෙන් ඉතා වැදගත් මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයන් වේ. සේවක සහභාගීත්වය යටතේ සේවකයාගේ තීරණ සංවිධාන සංවර්ධනයට හෝ සේවක සංවර්ධනයට දායකත්වයක් ලබාදෙනු ලබන නිසා සේවක තාප්තිය, සේවක සංවර්ධනය මෙන්ම සේවක වෘත්තිය සංවර්ධනය සඳහා දායකත්වයක් ලබාදෙනු ලබන කළමනාකරණ කාර්යයකි. සේවක සහභාගීත්වය ලබාදී ඇති ප්‍රමාණය පිළිබඳ ඇගයීම තුළින් සේවකයන් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය ඇගයීම සිදුකරනු ලබන ප්‍රමාණය අවබෝධකරගත හැකිවේ. Bhatti සහ Qureshi⁷⁷ පෙන්වා දෙනුයේ සේවක සහභාගීත්වය සේවක තාප්තිය සඳහා බලපානු ලබන බවයි.

ව්‍යතිනීය සම්බිජිත්තාවය

වෘත්තිය සම්බිජිත්තාවය මගින් දක්වනුයේ සේවක අයිතිවාසිකම් ලබාගැනීම සහ ආරක්ෂාකර ගැනීමටත් සේවක සූහසාධනය වර්ධනය කර ගැනීමටත් සේවකයන්ට සංවිධානය තුළ ඇති අවස්ථාව වේ. මෙම කාර්යය සේවක තාප්තිය කෙරෙහි විශේෂ වැදගත්කමක් ඇති කාර්යයක් ලෙසට දැක්වීය හැකිය.

රැකියා නීත්‍යවනය

සේවකයාගේ දාම්ප්‍රයෝගන් වැදගත්වන තවත් මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයක් වනුයේ රැකියා නීත්‍යවනය වේ. රැකියාවේ අන්තර්ගතය සේවක සංවර්ධනයටත්, සේවක තාප්තිය තීරණයටත්⁷⁸ සේවක සංවර්ධනයටත් එකලෙසට බලපානු ලබයි.

සේවක දුක්ගැනවිලි කළමනාකරණය

සේවක දුක්ගැනවිලි කළමනාකරණය තුළින් සේවකයන්ට අදාළ සංවිධානමය දුක්ගැනවිලි හඳුනාගැනීම, ඒවා විසඳීමට ක්‍රියාකාරීම සිදුකරනු දැකගත හැකිය. දුක්ගැනවිලිවලින් තොර සේවකයා තාප්තිමත්ව සිය රැකියාව සිදුකිරීමට යොමුවේ⁷⁹. මුළුන්ට සිය වෘත්තිය සංවර්ධනය ඇතිකර ගැනීමට හැකියාවක් ලැබේ⁸⁰.

විනය කළමනාකරණය

අභාධාරණ විනය පරිපාලනය නිසා සේවක දුක්ගැනවිලි ඇතිවීම සේවක ගැටුම් ඇතිවීම සූලහ කාර්යයකි. සංවිධානයක් විසින් සේවක විනය නිවැරදි පද්ධතියක් තුළින් කළමනාකරණය කිරීම සිදුකළ යුතු වන අතර ඒ තුළින් සේවක තාප්තිය, සංවර්ධනය මෙන්ම සේවක වෘත්තිය වර්ධය සිදුකරනු ලබයි.

උසස්වීම්

සේවක උසස්වීම් ප්‍රතිපත්තිය සහ පරිවය සේවක තෘප්තිය, සංවර්ධනය යන කරුණු සඳහා බෙහෙවින් බලපානු ලබන මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයකි. සේවක අභිජ්‍රෝරණය සඳහා ප්‍රබල සාධකයක් ලෙසට උසස්වීම් දැක්වීය හැකිය. Pergmit සහ Veum 1989 දී දක්වන පරිදි උසස්වීම් සහ සේවක තෘප්තිය අතර දැඩි සම්බන්ධතාවයක් දැකිය හැකිවේ⁸¹. Witt සහ Nye⁸² පෙන්වා දෙන ආකාරයට සේවකයන් උසස්වීම් තීරණ දැකිනු ලබන්නේ ඔවුන්ගේ රකියා තෘප්තියට බලපාන සාධකයක් ලෙසටය.

සේවක සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව

සේවක සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව සහතික කිරීම තුළින් සේවක අභිජ්‍රෝරණය ඇති කිරීමට හැකියාවක් සැම සංවිධානයකටම ඇත. Sumarni සහ Soeprihanto⁸³ සහ Robin සහ Walker⁸⁴ පෙන්වා දෙනුයේ සේවක සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව සේවක තෘප්තිය සඳහා බලපානු ලබන බවයි. මෙම තත්ත්වය Kiliç සහ Selvi⁸⁵ දී තහවුරු කරති.

වැඩ පරිසරය

සේවක වැඩ පරිසරය සේවක තෘප්තියට, සේවයේ රදී සිටීමට, සේවක ප්‍රවාසීතාවයට සහ සේවක පිරිවැටුම ආදිය සඳහා බෙහෙවින් බලපානු ලබන සාධකයක් වේ. සේවකයන් රකියාවේ රදීම සඳහා වැඩ පරිසරය බලපානු ලබන බව Fitz-enz⁸⁶ දක්වා ඇත. මෙය තවදුරටත් Martin විසින් 1979 දී⁸⁷ සහ Zeytinoglu සහ Denton⁸⁸ දී ඉදිරිපත් කළ කරුණු අනුව සනාථාවන කරුණුකි. Adhikari⁸⁹ දක්වන පරිදි වැඩ පරිසරය රකියා තෘප්තිය සඳහා බලපාන සාධකයක් වේ. ඒ අනුව අනාරක්ෂිත සහ අප්‍රියත්තක වැඩ තත්ත්වයක් තුළ සේවකයන් සේවානියුක්ත්වීමට මැලිකමක් දක්වන බව Robbins⁹⁰ පෙන්වාදෙයි. වැඩකිරීමේ තත්ත්වය සහ රකියා තෘප්තිය අතර සම්බන්ධතාවයක් පවතින බව Brill සහ අන් අය⁹¹, Newsham සහ අන් අය⁹², Finnegan සහ Solomon⁹³, Leather සහ අන් අය⁹⁴, Veitch සහ අන් අය⁹⁵, Newsham සහ අන් අය⁹⁶ සහ Kinzl සහ අන් අය⁹⁷ පෙන්වා ඇති ඇති.

රකියා සුරක්ෂිතතාවය

රකියාවක සුරක්ෂිතතාවය අපේක්ෂාකරණු ලබන සේවකයන් සංවිධානයක දැකිය හැකිවේ. මෙය සැම අවස්ථාවකම පොදු කරුණුක් නොවුවත් සේවක අවශ්‍යතා හා අභිලාභයන් අනුව රකියා සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳ සේවක හැඟීම ජනිතවිය හැකිය. සේවකයන් රකියාවේ රදීම සඳහා රකියා සුරක්ෂිතතාවය බලපානු ලබන බව Fitz-enz⁹⁸ දක්වා ඇත. Adhikari⁹⁹ දක්වන පරිදි රකියා සුරක්ෂිතතාවය රකියා තෘප්තිය සඳහා බලපානු ලබන සාධකයක් වේ. සේවක තෘප්තිය සඳහා රකියා සුරක්ෂිතතාවය බලපාන බව Singh සහ Kohli¹⁰⁰, Thakur¹⁰¹ සහ Jha සහ අන් අය¹⁰² පෙන්වා දෙනු ලැබේ. Blanchflower සහ Oswald¹⁰³ දක්වන පරිදි රකියා අභිමිශ්‍රීමේ හැකියාව රකියා තෘප්තිය කෙරෙහි සූණාත්මක සම්බන්ධතාවයක් පවතී. Moguerou¹⁰⁴ දක්වනුයේ සැම වර්ගයකම සේවකයන් සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ සේවකයන් අතර රකියා තෘප්තිය සඳහා බලපානු ලබන ප්‍රධාන සාධකයක් ලෙසට රකියා සුරක්ෂිතතාවය දැක්වීය හැකි බවයි.

ප්‍රතිධාන

සේවක ප්‍රතිධාන මානව සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයන් අතර වැදගත් කාර්යයකි. එය සේවක තෘප්තිය ඇති කිරීමටත්, සේවක සංවර්ධනයට මෙන්ම සේවකයන් රකියාවේ රදාවා ගැනීමටත් බලපානු ලබන කාර්යයක් ලෙසට හැදින්වීය හැකිය. Fitz-enz¹⁰⁵ දක්වන පරිදි සේවකයන් රකියාවේ රදීම සඳහා ප්‍රතිධාන බලපානු ලබයි. Watson Wyatt¹⁰⁶ සහ Tower

Perrin¹⁰⁷ දක්වනුයේ සේවක රඳවා ගැනීම සඳහා ප්‍රතිධාන බලපානු ලබන බවයි. සේවකයන් රකියාව තුළ සිටීම හෝ නොසිටීම සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිධාන බලපානු ලබන බව Aguenza සහ Sam¹⁰⁸ පර්යේෂණ ආධාරයෙන් කරුණු දක්වා ඇත. Nelson¹⁰⁹, Darling සහ අන් අය¹¹⁰ සහ Rathi හා Rastogi¹¹¹ දක්වන පරිදි ප්‍රතිධාන සේවක තාප්තිය සඳහා බලපානු ලබන කාර්යයක් වේ. පර්යේෂණවලට අනුව මූල්‍ය සහ මූල්‍ය නොවන ප්‍රතිධානයන් සේවක තාප්තිය සඳහා බලපානු ලබන බව DeCenzo සහ Robbins¹¹², Haile¹¹³ සහ Severinsson හා Hummelvoll¹¹⁴ දක්වා ඇත.

ආසන්නතම ප්‍රධානියා අතර ඇති සම්බන්ධය

ආසන්නතම ප්‍රධානියා සේවකයෙන් වෘත්තිය සංවර්ධනයටත්, සේවක තාප්තිය සඳහාත් සේවකයන් රකියාවේ රඳවාගැනීම සඳහාත් විශාල බලපෑමක් ඇති කරනු ලබන පුද්ගලයෙකි. Fitz-enz¹¹⁵ දක්වන පරිදි සේවකයන් රකියාවේ රඳවාගැනීම සඳහා ආසන්නතම ප්‍රධානියාගේ සහයෝගය අවශ්‍ය කාර්යයක් වේ. Irshad¹¹⁶ දක්වන පරිදි නායකත්ව රටාව සේවක රඳවා ගැනීම සඳහා බලපානු ලබන සාධකයක් බව දක්වා ඇත. Adhikari¹¹⁷ දක්වන පරිදි සුපරික්ෂණය රකියා තාප්තිය සඳහා බලපානු ලබන සාධකයෙකි. නායකත්වය සහ රකියා තාප්තිය අතර ධනාත්මක සම්බන්ධතාවයක් පවතින බව Seo සහ අන් අය¹¹⁸, Nissa¹¹⁹, Mosadeghrad¹²⁰, Vance සහ Larson¹²¹, Chiok Foong Loke¹²², Dunharm-Taylor¹²³ සහ Stordeur සහ අන් අය¹²⁴ පෙන්වා දී ඇත.

මානව සම්පත් අංශය/ඒහි කාර්ය මණ්ඩලය

සංවිධානයක මානව සම්පත් කළමනාකරණ අංශය/දෙපාර්තමේනතුව සහ ඒහි කාර්ය මණ්ඩලය මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය තීරණය කිරීමේ දී විශේෂ දායකත්වයක් ලබාදෙයි. සේවකයන් දෙනික කළමනාකරණ කාර්යයන් සඳහා සාපුළුව සම්බන්ධ වනුයේ මානව සම්පත් කළමනාකරණ අංශය සමග තිසා එහි ක්‍රියාකාරීත්වය මනාව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැණිමේ දී ඉතා වැදගත් නිර්ණායකයෙකි.

මිට අමතරව මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය සංවිධාන කාර්යාලිය, සේවක කාර්යාලිය, සේවක කැපවීම ආදි දාෂ්ධීයන්ගෙන් විමර්ශනය කිරීමටත් ඒ එක් එක් පැතිකඩියන් සඳහා යෝගා මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැණිමේ නිර්ණායක හඳුනාගැනීමටත් හැකියාව පවතී.

6. නිගමනය

ඉහත දක්වා ඇති පරිදි සැමටම පිළිගත හැකි ආකාරයේ මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැණිමේ එකිය ලේඛනයක් (නිර්ණායකයන්) දක්වීමට හැකියාවක් නොමැත^{125, 126}. එක් එක් පර්යේෂකයන් විසින් මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැණිම සඳහා භාවිත නිර්ණායක එකිනෙකට වෙනස් ආකාරයෙන් යොදාගෙන ඇති තිසා පොදුවේ පිළිගැනීමට ලක්වීය හැකි මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය මැණිමේ නිර්ණායක නොමැතිබව පෙන්වා දිය හැකිය.

අදාළුණුම් අංක 01: මානව සම්පත් කළමනාකරණ පරිවය සම්බන්ධ පර්යේෂණ පත්‍රිකා

<p>1. Mutual, SM, Karanja K & Namusonge, GS 2012, <i>Role of HRM practices in performance of financial cooperatives based in Nairobi County, Kenya</i>¹²⁷</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Firm performance</p> <p>Sample: -</p> <p>HRM Dimensions: Resourcing practices, Reward management practices, Training practices, Performance management practices.</p>
<p>2. Singh, AK 2009, <i>A study of HRM practices and organizational culture in selected private sector organizations in India</i>¹²⁸</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Organizational culture</p> <p>Sample: 95, Managers from two different private organizations, All managerial levels in production, marketing, finance, HRM etc, Convenience sampling</p> <p>HRM Dimensions: 69 items, Adopted from Judith R Gorden (1986).</p>
<p>3. Iqbal, MZ, Arif, MI & Abbas, F 2011, <i>HRM practices in public and private universities of Pakistan: A comparative study</i>¹²⁹</p> <p>Variable: HRM practices</p> <p>Sample: 66 HRM executives (Directors/Head of Depts), Randomly selected, Six universities</p> <p>HRM Dimensions: Questionnaire adopted from Qureshi and Ramay 2006 and Feng-Hui Lee and Tzai-Zang Lee 2007, 30 items, Training, Team work, Performance appraisal, Job definition, Compensation, Employee participation</p>
<p>4. Tan, CL & Nasurden AM 2011, <i>HRM practices and organizational innovation: Assessing the mediating role of knowledge management effectiveness</i>¹³⁰</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Organizational innovation</p> <p>Mediating variable: Knowledge management effectiveness</p> <p>Sample: 171 large manufacturing firms</p> <p>HRM Dimensions: 28 items; Performance appraisal (6 items), Career management (6 items), Training (4 items), Reward system (6 items) and Recruitment (6 items), Adopted from Argawala 2003</p>
<p>5. Hussain T & Rehman SS ur 2013, <i>Do HRM practices inspire employees' retention</i>¹³¹</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Employee retention</p> <p>Sample: 303, Simple random sampling</p> <p>HRM Dimensions: Training and Development, Development of teams, Performance appraisal, Internal communication system, Employment security, Person-organization fit, Employee empowerment, Reward and Compensation</p>
<p>6. Vermeeren, B, Steijn, B, Tummers, L, Lankhaar, M & Poerstamper, R-J 2014, <i>HRM and its effect on employee, organizational and financial outcomes in health care organizations</i>¹³²</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Financial outcomes/ Organizational outcomes/ HR outcomes</p> <p>Mediate variable: Job satisfaction</p> <p>Sample: Analyzed at the organizational level, Data collected at the employee or client level and aggregated, 61061 individuals</p> <p>HRM Dimensions: Training and Development, Performance related to pay, Team work, Job design, and Autonomy</p>
<p>7. Serasinghe, DKS & Opatha, HHDNP 2007, <i>HRM practices in listed firms in Sri Lanka</i>¹³³</p> <p>Independent variable: Size of the firm/ Age of the firm</p> <p>Dependent variable: HRM practices</p> <p>Sample: 66 HR managers, firm level analysis</p> <p>HRM Dimensions: Recruitment, Selection, Training and Development, Performance evaluation, Grievance handling, Discipline administration</p>

<p>8. Neal, A, West MA & Patterson, MG 2002, <i>Do organizational climate and strategic orientation moderate the relationship between HRM practices and productivity</i>¹³⁴</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Productivity</p> <p>Moderating variables: Organizational climate/ Strategic orientation</p> <p>Sample: Small to medium single site firms, 74 firms for HRM, strategic orientation and productivity and 41 firms for climate</p> <p>HRM Dimensions: Selection, Induction training, Performance appraisal, Non-monitory benefits and work design, Assessed by subjective matter experts,</p>
<p>9. Wright, PM, Gardner, TM & Moynihan, LM 2003, <i>The impact of HR practices on the performance of business unit</i>¹³⁵</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Business unit performance</p> <p>Sample: 50 business units of a large food service corporate, Salespeople, delivery drivers and warehouse employees</p> <p>HRM Dimensions: Selection and staffing, Training, Pay for performance and Participation</p>
<p>10. Slavianska, V 2012, <i>Measuring the impact of human resource management practices on employee turnover</i>¹³⁶</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Employee turnover</p> <p>Sample: 140 workers and administrative employees</p> <p>HRM Dimensions: 36 question items</p>
<p>11. Nadarajah, S, Kadiresan, V, Kumar, R, Kamil, NNA & Yusoff. YM 2012, <i>The relationship of HR practices and job performance of academicians towards career development in Malaysian Private Higher Institutions</i>¹³⁷</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Job performance/Career development</p> <p>Sample: -</p> <p>HRM Dimensions: Employee security, Selective hiring, Compensation and Training and Development</p>
<p>12. Vlachos, IP 2009, <i>The effects of human resource practices on firm growth</i>¹³⁸</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Firm growth</p> <p>Sample: 71 HR managers (95%) and Managing Director (5%)</p> <p>HRM Dimensions: Decentralization, Compensation Policy, Training and Development, Information sharing, Selective hiring, and Job security</p>
<p>13. Atteya, NM 2012, <i>Testing the impact of the human resource management practices on job performance: an empirical study in the Egyptian joint venture petroleum companies</i>¹³⁹</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Job performance/ Job satisfaction</p> <p>Sample: 549 supervisors and randomly selected sample</p> <p>HRM Dimensions: 13 items-measured developed by Tsaur and Lin 2002</p>
<p>14. Shaukat, H, Ashraf, N & Ghafoor, S 2015, <i>Impact of Human Resource Management Practices on Employees Performance</i>¹⁴⁰</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Job performance</p> <p>Sample: 70</p> <p>HRM Dimensions: Selection, Training, Career planning, Compensation, Performance appraisal, Job definition and Employee participation</p>
<p>15. Farahbod, L & Arzi, S 2014, <i>Impact of human resource management practices on employee job satisfaction: a study of Malaysian hotels</i>¹⁴¹</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Job satisfaction</p> <p>Sample: 139 collected data from 6 hotels</p> <p>HRM Dimensions: Training, Staffing, Performance appraisal and Reward system</p>
<p>16. Majumder, TH 2012, <i>Human resource management practices and employees' satisfaction towards private</i></p>

banking sector in Bangladesh¹⁴²

Independent variable: HRM practices

Dependent variable: Job Satisfaction

Sample: 20 private commercial banks and 88 employees,

HRM Dimensions: Recruitment and Selection systems, Compensation package, Job security, Career growth, Training and Development, Management style, Job design and Responsibilities, Reward and Motivation and Working environment.

17. Sarker, AR n.d., Impact of HRM Practices on job satisfaction and organizational performance in private commercial banking sector of Bangladesh¹⁴³

Independent variable: HRM practices

Dependent variable: Job satisfaction/ Organizational performance

Sample: 46 bank executives

HRM Dimensions: Salary (3 items), Benefits (7 items) Decision making power of employees (4 items) and Leadership quality of the boss (6 items) Training facility of the organization (6 items), by Teseema et. al (2006), Shahzad et al (2008)

18. Iqbal, HK, Malik, ME & Ghafoor, MM 2013, Impact of HR practices on job satisfaction: An empirical evidence from corporate sector of Punjab- Pakistan¹⁴⁴

Independent variable: HRM practices

Dependent variable: Job satisfaction

Sample: 128 organizations participants

HRM Dimensions: Supervisor's role, Participation in decision making and Compensation policy

19. Arumugam, VC, Mojtabahedzadeh, R, Asefi, SM & Mehrizi, AAH 2011, The impact of Human Resource Management Practices¹⁴⁵

Independent variable: HRM practices

Dependent variable: Financial performance

Sample: 300 workers

HRM Dimensions: Employee participation, Training, Job description, Career planning system, Compensation system, Selection system, and Performance appraisal system.

20. Marescaux, E, Winne, SD & Sels, L 2013, HR practices and HRM outcomes: the role of basic need satisfaction¹⁴⁶

Independent variable: HRM practices

Dependent variable: HRM outcomes

Sample: 5748 employees

HRM Dimensions: Career development, Training, Direct employee participation, Developmental appraisal and Mentoring (e.g. Arthur, 1994; Gong et al., 2009; Snell and Dean, 1992).

21. Savaneviciene, A & Stankeviciute, Z 2011, Human resource management practices linkage with organizational commitment and job satisfaction¹⁴⁷

Independent variable: HRM practices

Dependent variable: Organizational commitment/ Job satisfaction

Sample: 62 top and line managers

HRM Dimensions: Skill-enhancing, motivation-enhancing and empowerment-enhancing HRM practices (Subramony 2009)

22. Kaveri, M & Prabakaran, G 2013, Impact of high performance human resource practices on employees' job performance in leather goods manufacturing companies at Vellore District¹⁴⁸

Independent variable: HRM practices

Dependent variable: Job performance

Sample: 200 employees

HRM Dimensions: Job design, Training and Development, Motivation, Supervisory support, Working environment and Compensation

23. Nasurdin, AM, Hemdi, MA & Guat, LP 2009, Does perceived organizational support mediate the relationship between human resource management practices and organizational commitment?¹⁴⁹

Independent variable: HRM practices

Dependent variable: Organizational commitment

Mediating variable: Organizational support

Sample: 214 HR managers

HRM Dimensions: Performance appraisal, Training and Career development	
24. <i>Tabiu, A 2013, Assessing the effects of human resource management (HRM) practices on employee job performance: a study of Usmanu Danfodiyo University Sokoto</i> ¹⁵⁰	
Independent variable: HRM practices	
Dependent variable: Job performance	
Sample: 198 teaching staff	
HRM Dimensions: Recruitment, Training, Involvement, Rewards, Maintenance, and Separation	
25. <i>Oyeniyi, KO, Afolabi, MA & Mufutau, O 2014, Effect of human resource management practices on job satisfaction: an empirical investigation of Nigeria banks</i> ¹⁵¹	
Independent variable: HRM practices	
Dependent variable: Job satisfaction	
Sample: 60 employees from random sampling method	
HRM Dimensions: Compensation Practice, Supervisor role Practice, Promotion Practice, Training Practice, and Evaluation performance Practice	
26. <i>Omar, MK, Ahmad, SNB, Zakaria, DA & Mohamed, BA 2013, The potential impact of HRM practices towards employee job satisfaction – a study of government hospital in Malaysia</i> ¹⁵²	
Independent variable: HRM practices	
Dependent variable: Job satisfaction	
Sample: 106 employees in government hospital of Malaysia	
HRM Dimensions: Training, Performance appraisal and Employee participation	
27. <i>Mudor, H & Tooksoon, P 2011, Conceptual framework on the relationship between human resource management practices, job satisfaction, and turnover</i> ¹⁵³	
Independent variable: HRM practices	
Dependent variable: Job satisfaction/ Turnover	
Sample: -	
HRM Dimensions: Supervision, Job training, and Pay practices (areas related to internal fit)	
28. <i>Muchhal, DS 2014, HR Practices and job performance</i> ¹⁵⁴	
Independent variable: HRM practices	
Dependent variable: Job performance	
Sample: 512 respondents working in Steel & Power industries	
HRM Dimensions: 15 items of Compensation, Performance Evaluation process & Promotion	
29. <i>Tummers, LG, Kruyken, PM, Vijverberg, D & Voesenek, T 2013, Connecting HRM and change management: How HR practices can stimulate change readiness</i> ¹⁵⁵	
Independent variable: HRM practices	
Dependent variable: Stimulate change readiness	
Sample: 1,507 workers in health care three organizations	
HRM Dimensions: Training and Development, Feedback, Autonomy, Participation and Team working	
30. <i>Niazi, MMK 2014, Impact of human resource practices on job satisfaction: a study of textile industry of Pakistan</i> ¹⁵⁶	
Independent variable: HRM practices	
Dependent variable: Job satisfaction	
Sample: 192 employees in the departments of Marketing, Planning, Knitting, Processing, cutting, Quality, sewing, and packing	
HRM Dimensions: Training and Development, Respect and Integrity, Opportunities for growth, Increments and Promotion, Performance appraisal, and Compensation and benefits	
31. <i>Ahmad, S & Ahmad, K 2011, HRM and employee performance: a case of university teachers of Azad Jammu and Kashmir (AJK) in Pakistan</i> ¹⁵⁷	
Independent variable: HRM practices	
Dependent variable: Job performance	
Sample: 113 university teachers	
HRM Dimensions: Compensation practice (6 items), Performance evaluation practice (9 items) and Promotion practice (6 items)	
32. <i>Tanveer, Y, Shaukat, MZ, Alvi, SA & Munir, A 2011, The way human resource management (HRM) practices effect employees performance: A case of textile sector</i> ¹⁵⁸	

<p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Employee performance</p> <p>Sample: 87 employees in textile industry</p> <p>HRM Dimensions: Recruitment and Selection, Training and Performance appraisal</p>
<p>33. Jeet, V & Sayeeduzzafar 2014, <i>A study of HRM practices and its impact on employees job satisfaction in private sector banks: A case study of HDFC bank</i>¹⁵⁹</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Job satisfaction</p> <p>Sample: 60 employees in banking sector</p> <p>HRM Dimensions: 25 statements on Training, Team work, Performance appraisal, Compensation, and Employee participation (Qureshi and Ramay (2006) scale on HRM practices)</p>
<p>34. Abbas, F & Ahmed, S n.d., <i>Human resource management practices: Perceptions of academia</i>¹⁶⁰</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Sample: 150 permanent faculty members</p> <p>HRM Dimensions: Human Resource-Best Practices Scale (HR-BPS) developed by Ahmed Abass & Akhter (2011) consisting of thirty-four (34) items</p>
<p>35. Smeenk, SGA, Eisinga, RN, Teelken, JC & Doorewaard, JACM 2006, <i>The effects of HRM practices and antecedents on organizational commitment among university employees</i>¹⁶¹</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Organizational commitment</p> <p>Sample: 136 university academics</p> <p>HRM Dimensions: Decentralization (four-item scale - original instrument of Arthur 1994), Compensation (rate their own salary on a scale from 1 (1/4 very inferior to my efforts) to 5 (1/4 passes my efforts easily) cf. Boyer et al., 1994), Perceived participation (four-item - Gaertner and Nollen (1989), Level of training/development (Arthur's instrument 1994), Perceived employment security (1 item - Gaertner and Nollen (1989), Social interactions (3 items-Sheldon's instrument (1971), Perceived style of management (Blake and Mouton, 1985): (1) Impoverished Management (laissez-faire management); (2) Country Club Management (friendly atmosphere); (3) Middle of the Road Management (balancing work and people); (4) Authority-Compliance (efficiency); and (5) Team Management (trust and respect), Perception of the communication level (2 items - cf. DeCotiis and Summers 1987) and Style of performance appraisal (judgemental-oriented or developmentaloriented)</p>
<p>36. Goodarzi, HT & Bazgir, R 2015, <i>The impact of HRM practices on organizational performance</i>¹⁶²</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Organizational performance</p> <p>Sample: 140 employees- stratified random</p> <p>HRM Dimensions: Performance evaluation, Training & Development and Attraction & Recruitment standard questionnaire to measure HRM practices Siniq (2004)</p>
<p>37. Ashraf, S, Hussain, I & Malik, MA 2014, <i>Making the Best of It? Human Resource Management Practices in Universities of Azad Jammu & Kashmir</i>¹⁶³</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Sample: 44 Directors heads of the departments</p> <p>HRM Dimensions: 38 questions categorized in seven major dimensions including job definition, training and development, compensation, team work, employee participation, performance appraisal and promotion practices</p>
<p>38. Bowra, ZA, Sharif, B, Saeed, A & Niazi, MK 2012, <i>Impact of human resource practices on employee perceived performance in banking sector of Pakistan</i>¹⁶⁴</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Sample: 235 employees - stratified random sampling</p> <p>HRM Dimensions: Compensation practices, Performance evaluation, and Promotion practices</p>
<p>39. Galang, MC 2014, <i>The transferability question: comparing HRM practices in the Philippines with the US and Canada</i>¹⁶⁵</p> <p>Independent variable: HRM practices</p>

Sample: 82 employees in Philippines and 86 employees in Canada

HRM Dimensions: Functional areas of Hiring (number of practices = 8), Training and Development (n = 10); Performance appraisal (n = 11); Pay (n = 9) and Occupational health and safety (n = 10); total of 48 practices

40. Janjua, BH & Gulzar, A 2014, The impact of human resource practices on employee commitment and employee retention in telecom sector of Pakistan: exploring the mediating role of employee loyalty¹⁶⁶

Independent variable: HRM practices

Dependent variable: Employee commitment/ Employee retention/ Employee loyalty

Sample: 250 employees of telecom companies

HRM Dimensions: Recruitment and Selection, Training and Development, Performance evaluation practices, Promotion practices, Compensation and social benefits, and Grievance handling system

41. Sabir, K, Irfanullah, Khan, J, Siddiqui, AZ, Nasrullah and Dad, K n.d., HRM practices a way for improving skills and commitment of the employees in organization (a case study of banking sector in Pakistan)¹⁶⁷

Independent variable: HRM practices

Dependent variable: Employee commitment

Sample: 103 middle level managers and employees

HRM Dimensions: Selection, Job definition, Training, Employee participation, Career planning and Performance appraisal

42. Deeba, S 2014, Employee's satisfaction from Human Resource Management practices in airlines industry in India: a comparative study of air India and Jet Airways¹⁶⁸

Independent variable: HRM practices

Dependent variable: Employee satisfaction

Sample: 105 employees

HRM Dimensions: Human Resource Planning, Recruitment and Selection, Training and Development, Promotion and Transfer, Performance Appraisal and Employees Participation

43. Singh, R & Jain, N 2014, To study the effectiveness of HRM practice in textile industries, in Madhya Pradesh., India¹⁶⁹

Independent variable: HRM practices

Dependent variable:

Sample: 60 textile industries - Convenient and Purposive sampling

HRM Dimensions: Manpower planning, Staffing, Training and Career development, Performance appraisals, Compensation and Incentive, Unionization, Team work and Employee participation, Working conditions and related practices

44. Gonçalves, SP & Neves, J 2012, The link between perceptions of Human Resource Management practices and employee well-being at work¹⁷⁰

Independent variable: HRM practices

Dependent variable: Employee well-being

Sample: 856 police officers from seven police institutions

HRM Dimensions: Communication and access to information practices (6-items, Hargie & Tourish 2002), Development-oriented assessment practices (6-items, Neves 2000), Health promotion practices (5-items, Mazzola & Spector 2009), Opportunities for participation (4-items, Esteves 28) and Training and development practices (4-items, Neves 2000) - 25 items

45. Long, CS, Perumal, P & Ajagbe, MA 2012, The impact of Human Resource Management practices on employees' turnover intention: a conceptual model¹⁷¹

Independent variable: HRM practices

Dependent variable: Turnover intention

Sample: -

HRM Dimensions: Training, Compensation and Benefits, Performance management, Career development and Employee relations

46. Joarder, MHR, Sharif, MY & Ahmed, K 2011, Mediating role of affective commitment in HRM practices and turnover intention relationship: a study in a developing context¹⁷²

Independent variable: HRM practices

Dependent variable: Affective commitment/ Turnover intention

<p>Sample: 317 employees</p> <p>HRM Dimensions: Job security, Compensation, Job autonomy, Working conditions, Training & Development, and Supervisory support - 29 items</p>
<p>47. Hemdi, MA & Hamir, N 2007, <i>Clarifying the effects of Human Resource Management practices on turnover intentions: the mediating role of employee trust in organization</i>¹⁷³</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Turnover intention</p> <p>Sample: 628 HR Managers</p> <p>HRM Dimensions: Realistic job previews (4-items, Tsur and Lin (2003), Job security (5-items, Delery and Dotty 1996), Perceptions concerning compensation systems (7-item, Uen and Chien 2004 and Tsui et al. 1997), Training and Development (6-items, Delery and Dotty 1996)</p>
<p>48. Chaturvedi, R 2013, <i>HRM practices & organizational culture have positive impact: a study of few selected organisations</i>¹⁷⁴</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Organizational culture</p> <p>Sample: 100 employees</p> <p>HRM Dimensions: Planning, Recruitment, Selection, Performance evaluation, Training and Development, Career management and Rewards</p>
<p>49. Ling, TC & Nasurdin,, AM 2010, <i>Human Resource Management Practices and organizational innovation: an empirical study in Malaysia</i>¹⁷⁵</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable:</p> <p>Sample: 674 firms</p> <p>HRM Dimensions: performance appraisal (6 items), career management (6 items), training (4 items), reward system (6 items), and recruitment (6 items). All items were adapted from Agarwala (2003).</p>
<p>50. Khodabakhshi, F & Abbasi, B 2015, <i>The Relationship between HRM Practices and Social capital via the Moderating Role of Organizational Performance in Islamic Azad universities of Gilan province, Iran</i>¹⁷⁶</p> <p>Independent variable: HRM practices</p> <p>Dependent variable: Social capital</p> <p>Moderating variable: Organizational performance</p> <p>Sample: 256 faculty members and staff</p> <p>HRM Dimensions: AMO model (ability, motivation, and opportunity).</p>

අභ්‍යන්තර ගුණ්ධ

1. Harter, J. K., Schmidt, F. L. and Hayes, T. L. (2002), —Business-Unit-Level relationship between employee satisfaction, employee engagement, and business outcomes: A meta-analysis, *Journal of Applied Psychology*, Vol. 87, No. 2, pp. 268-279.
2. Wright, PM, Smart, DL & McMahan, GC 1995, ‘Matches between human resources and strategy among NCAA basketball teams’, *Academy of Management Journal*, Vol. 38, pp. 1052–1074.
3. Singh, AK 2009, ‘A study of HRM practices and organizational culture in selected private sector organizations in India’, 10th International Conference on the topic of “UN Millennium Development Goals: Challenges and Perspectives, 23-26 June, pp. 64-80.
4. Ibid
5. Ibid
6. Guest, D, Conway, N, Briner, R & Dickman, M 1996, *The state of psychological contract in employment: Issues in people management*, London, Institute of Personnel and Development.
7. Singh, AK 2009, ‘A study of HRM practices and organizational culture in selected private sector organizations in India’, 10th International Conference on the topic of “UN Millennium Development Goals: Challenges and Perspectives, 23-26 June, pp. 64-80.
8. Ibid
9. Iqbal, MZ, Arif, MI & Abbas, F 2011, ‘HRM practices in public and private universities of Pakistan: A comparative study’, *International Educational Studies*, Vol. 4, No. 4, pp. 215-222.
10. Harter, J. K., Schmidt, F. L. and Hayes, T. L. (2002), —Business-Unit-Level relationship between employee satisfaction, employee engagement, and business outcomes: A meta-analysis, *Journal of Applied Psychology*, Vol. 87, No. 2, pp. 268-279.

11. Baron, JN & Kreps, DM 1999, *Strategic Human Resources: Frameworks for General Managers*, New York, John Wiley.
12. Singh, AK 2009, 'A study of HRM practices and organizational culture in selected private sector organizations in India', 10th International Conference on the topic of "UN Millennium Development Goals: Challenges and Perspectives, 23-26 June, pp. 64-80.
13. Guest, DE, 1991, 'Personnel Management: The end of Orthodoxy?', *British Journal of Industrial Relations*, Vol. 3, pp. 137-156.
14. Schuler, RS & Jackson, SE 1987, 'Linking competitive strategies with human resource management practices', *Academy of Management Executive*, Vol.1, No.3, pp. 207-219.
15. Delery, JE & Doty, DH 1996, 'Modes of theorizing in strategic human resource management: Tests of universalistic, contingency, and configurational performance predictions', *Academy of Management Journal*, Vol.39, No.4, pp. 802-835.
16. Minbaeva, DB 2005, 'HRM practices and MNC knowledge transfer', *Personal Review*, Vol.34, No.1, pp. 125-144.
17. Boselie, P, Dietz, G & Boon, C 2005, 'Commonalities and contradictions in HRM and performance research'. *Human Resource Management Journal*, Vol. 15, pp. 67-94.
18. Dyer, L & Reeves, T 1995, 'Human resource strategies and firm performance: What do we know and where do we need to go?', *International Journal of Human Resource Management*, Vol. 6, pp. 656-70.
19. Wood, SJ & Wall, TD 2002, 'Human resource management and business performance', In Warr, P. B. (Ed.), *Psychology at Work*, 5th edition, London, Penguin, 351-74.
20. Mutua, SM, Karanja, K & Namusonge, GS 2012, 'Role of HRM practices on performance of financial cooperatives based in Nairobi County, Kenya', *International Journal of Humanities and Social Sciences*, Vol. 2, No. 22, pp. 289-297.
21. Khodabakhshi, F & Abbasi, B 2015, 'The Relationship between HRM Practices and Social capital via the Moderating Role of Organizational Performance in Islamic Azad universities of Gilan province, Iran', *Research Journal of Recent Sciences*, Vol. 4, No. 3, pp. 52-62.
22. Gorden, JR 1996, *Human Resource management*, Boston, Allyn and Bacon.
23. Singh, AK 2009, 'A study of HRM practices and organizational culture in selected private sector organizations in India', 10th International Conference on the topic of "UN Millennium Development Goals: Challenges and Perspectives, 23-26 June, pp. 64-80.
24. Chaturvedi, R 2013, 'HRM practices & organizational culture have positive impact: a study of few selected organisations', *International Journal of English Language, Literature and Humanities*, Vol. 1, No. 01, pp. 12-17.
25. Agarwala, T 2003, 'Innovative human resource practices and organizational commitment: An empirical investigation', *International Journal of Human Resource Management*, Vol.14, No.2, pp. 175-197.
26. Tan, CL & Nasurdin AM 2011, 'HRM practices and organizational innovation: Assessing the mediating role of knowledge management effectiveness', *The Electronic Journal of Knowledge Management*, Vol. 9, No. 2, pp. 155-167.
27. Ling, TC & Nasurdin,, AM 2010, 'Human Resource Management Practices and organizational innovation: an empirical study in Malaysia', *The Journal of Applied Business Research*, Vol. 26, No. 4, pp. 105-115.
28. Long, CS, Perumal, P & Ajagbe, MA 2012, 'The impact of Human Resource Management practices on employees' turnover intention: a conceptual model', *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research Business*, Vol. 4, No. 2, pp. 629-641.
29. Ibid
30. Hemdi, MA & Hamir, N 2007, 'Clarifying the effects of Human Resource Management practices on turnover intentions: the mediating role of employee trust in organization', *TEAM Journal of Hospitality & Tourism*, Vol. 4, No. 1, pp. 12-26.
31. Ibid
32. Hussain T & Rehman SS ur 2013, 'Do HRM practices inspire employees' retention', *Research Journal of Applied Sciences, Engineering and Technology*, Vol. 6, No. 19, pp. 3625-3633.
33. Neal, A, West MA & Patterson, MG 2002, 'Do organizational climate and strategic orientation moderate the relationship between HRM practices and productivity', Center for Economic Performance, CEP Discussion Paper No 624.
34. Wright, PM, Gardner, TM & Moynihan, LM 2003, 'The impact of HR practices on the performance of business unit', *Human Resource Management Journal*, Vol. 13, No. 3, pp. 21-36.
35. Vlachos, IP 2009, 'The effects of human resource practices on firm growth', *International Journal of Business Sciences and Applied Management*, Vol. 4, No. 2, pp. 18-34.
36. Marescaux, E, Winne, SD & Sels, L 2013, 'HR practices and HRM outcomes: the role of basic need

- satisfaction', *Personnel Review*, Vol. 42, No. 1, pp. 4-27.
37. Arumugam, VC, Mojtabahedzadeh, R, Asefi, SM & Mehrizi, AAH 2011, 'The impact of Human Resource Management Practices', *Australian Journal of Basic and Applied Sciences*, Vol. 5, No. 10, pp. 951-955.
  38. Nasurdin, AM, Hemdi, MA & Guat, LP 2009, 'Does perceived organizational support mediate the relationship between human resource management practices and organizational commitment?', *Asian Academy of Management Journal*, Vol. 13, No. 1, pp. 15-36.
  39. Smeenk, SGA, Eisinga, RN, Teelken, JC & Doorewaard, JACM 2006, 'The effects of HRM practices and antecedents on organizational commitment among university employees', *International Journal of Human Resource Management*, Vol. 17, No. 12, pp. 2035-2054.
  40. Sabir, K, Irfanullah, Khan, J, Siddiqui, AZ, Nasrullah and Dad, K n.d., 'HRM practices a way for improving skills and commitment of the employees in organization (a case study of banking sector in Pakistan)', *International Journal of Asian Social Sciences*, Vol. 2, No. 10, pp. 1735-1742.
  41. Gonçalves, SP & Neves, J 2012, 'The link between perceptions of Human Resource Management practices and employee well-being at work', *Advances in Psychology Studies*, Vol. 1, No. 1, pp. 31-39.
  42. Shelton, S 2001, 'The effects of employee development programs on job satisfaction and employee retention', *International Journal of Business and Public Management*, Vol. 3, No. 2, pp. 10-60.
  43. Aguenta, BB & Sam, APM 2012, Motivational factors of employee retention and engagement in organizations', *International Journal of Advanced in Management and Economics*, Vol. 1, No. 6, pp. 88-95.
  44. Laabs, JJ 1996, 'Duke's newest power tool', *Personnel Journal*, Vol. 75, No. 6, pp. 44-50.
  45. Simonsen, P 1999, 'Do your managers have the right stuff?', *Workforce*, Vol. 78, No. 2, pp. 47-52.
  46. Kappia, JG, Dainty, ARJ, & Price, ADF 2007, 'Prioritizing career development in relation to recruitment and retention: A trade and craft perspective', *Construction Management and Economics*, Vol. 25, pp. 239-253.
  47. Sullivan, SE & Mainiero, LA 2007, 'Kaleidoscope careers: Benchmarking ideas for fostering family-friendly workplaces', *Organizational Dynamics*, Vol. 36, No. 1, pp. 45-62.
  48. Opatha, HHDNP 2009, *Personnel: Human Resource Management*, Author, Colombo.
  49. Fitz-enz, J 1990, 'Getting and keeping good employees', *In personnel*, Vol. 67, No. 8, pp. 25-29.
  50. Pfeffer, J 1998, 'Six myths about pay', *Harvard Business Review*, May-June, pp. 38-57.
  51. Willis, C 2000, 'Go for your goals', *Working woman*, pp. 6-7.
  52. Irshad, M n.d., 'Factors affecting employee retention: Evidence from literature review', *Abasyn Journal of Social Sciences*, Vol. 4, No. 1, pp. 84-102.
  53. Das, BL & Baruah, M 2013, Employee retention: A review of literature', *IOSR Journal of Business and Management*, vol. 14, No. 2, pp. 8-16.
  54. Ibid
  55. Ibid
  56. Ting, Y 1997, 'Determinants of job satisfaction of federal government employees', *Public Personnel Management*, Vol. 26, No. 3, pp. 313-334.
  57. Adhikari, DR 2005, *Fundamentals of Human Resource Management*, 2nd ed, Kathmandu, Buddha Academic Publishers and Distributors.
  58. Singh, D & Kohli, G 2006, 'Evaluation of private sector banks in India: A SWOT analysis, *Journal of Management Research*, Vol. 6, No. 2, pp. 84-101.
  59. Thakur, M 2007, 'Job satisfaction in banking: A study of private and public sector banks', *The ICFAI Journal of Bank Management*, Vol. 6, No. 4, pp. 60-68.
  60. Jha, BK, Gupta, SL & Yadav, P 2008, 'Use and effectiveness of new technologies in Indian banking: A study', *The ICFAI Journal of Services Marketing*, Vol. 6, No. 1, pp. 6-22.
  61. Aguenta, BB & Sam, APM 2012, Motivational factors of employee retention and engagement in organizations', *International Journal of Advanced in Management and Economics*, Vol. 1, No. 6, pp. 88-95.
  62. Nelson B 2005, *1001 Ways to Reward Employees*, 2nd ed., New York, Workman Publishing.
  63. Darling, K, Arm, J & Gatlin, R 1997, 'How to effectively reward employees', *Industrial Management*, Vol. 39, No. 4, pp. 1-4.
  64. Rathi N & Rastogi R 2008, 'Job satisfaction and psychological well-being', *The ICFAI Journal of Organizational Behavior*, Vol. 7, No. 4, pp. 47-57.
  65. Umer & Akram, 2011, 'Employee retention in Business Process Outsourcing industry in Pakistan. *Global Journal of Management and Business Research*, vol. 11, No. 3, pp. 92-98.
  66. Shujaat, S, Sana, S, Aftab, F & Ahmed, I 2013, Impact of career development on employee satisfaction in

- private banking sector Karachi', *Journal of Management and Social Sciences*, Vol. 9, No. 2, pp. 1-8.
67. Fitz-enz, J 1990, 'Getting and keeping good employees', *In personnel*, Vol. 67, No. 8, pp. 25-29.
  68. Bassi, LJ & Van Buren, ME 1999, 'Sharpening the leading edge, In Training and Development. Vol. 53, No. 1, pp. 23-32.
  69. Accenture, 2001, 'The high performance work force: Separating the digital economy's winners from losers, In the battle for retention accentures study, pp.1-5.
  70. Irshad, M n.d., 'Factors affecting employee retention: Evidence from literature review, *Abasyn Journal of Social Sciences*, Vol. 4, No. 1, pp. 84-102.
  71. Kreisman, BJ 2002, Identification of the drivers of employee dissatisfaction and turnover, Unpublished Doctoral Dissertation, Austin, TX, University of Texas.
  72. Dibble, S 1999, Keeping your valuable employeesRetention strategies for your organization's most important resource, New York, John Wiley and Sons, Inc.
  73. Garcia, M 2005, 'Training and business performance: The Spanish case', *International Journal of Human Resource Management*, Vol.16, pp.1691-1710.
  74. Neelman, DD 2012, 'Making your pay-forperformance program succeed'. <http://hr.blr.com/HR-news/Compensation/BonusPayments/zn-Making-your-pay-for-performanceprogram-succeed/>. August 30.
  75. Karimi, R, Malik, MI & Hussain, S 2011, 'Examine the relationship of PAS and employee satisfaction', *International Journal of Business and Social Sciences*, Vol. 2, No. 22, pp. 243-247.
  76. Ahmed, A & Hussain, I 2010, 'Performance Appraisals Impact on Attitudinal Outcomes and Organizational Performance', *International Journal of Business and Management*, Vol. 5, No. 10.
  77. Bassi, LJ & Van Buren, ME 1999, 'Sharpening the leading edge', In Training and Development, Vol. 53, No. 1, pp. 23-32.
  78. Opatha, HHDNP 2009, Personnal: Human Resource Management, Author, Colombo.
  79. හේමන්ත, කේ. එච්. එච්. 2003, සේවක දැක්ගැනවීලි කළමනාකරණය, කර්තා, කොළඹ එම
  80. එම
  81. Das, BL & Baruah, M 2013, Employee retention: A review of literature', *IOSR Journal of Business and Management*, vol. 14, No. 2, pp. 8-16.
  82. Witt L & Nye, L 1992, 'Gender and the relationship between perceived fairness of pay or promotion and job satisfaction', *Journal of Applied Psychology*, Dec, pp. 910-17.
  83. Sumarni, M & Soeprihanto, J 2000, Pengantar Bisnis, Edisi Kelima, Yogyakarta , Liberty.
  84. Robin, T & Walker, D 2000, 'Motivating the Workforce: The Value of External Health and Safety Awards', *Journal of Safety Research*, Vol. 31, No.4, pp. 143-251 .
  85. Kılıç, G & Selvi, MS 2009, 'The effect of occupational health and safety risk factors on job satisfaction in hotel enterprises', *Ege Academic Review*, Vol. 9, No. 3, pp. 903-921.
  86. Fitz-enz, J 1990, 'Getting and keeping good employees', *In personnel*, Vol. 67, No. 8, pp. 25-29.
  87. Irshad, M n.d., 'Factors affecting employee retention: Evidence from literature review, *Abasyn Journal of Social Sciences*, Vol. 4, No. 1, pp. 84-102.
  88. Zeytinoglu, IU & Denton, M 2005, 'Satisfied workers, Retained Workers: Effects of work and work environment on Homecare workers, Job satisfaction, Stress, Physical Health, and Retention', CHSRF FCRSS: Candanian Health Services Research Foundation, Foundation canadienne de la recherché sur les services de santé.
  89. Adhikari, DR 2005, *Fundamentals of Human Resource Management*, 2nd ed. Kathmandu, Buddha Academic Publishers and Distributors.
  90. Robbins, SP 1998, *Organizational Behavior: Concepts, Controversies and Applications*, 8th ed., Prentice Hall.
  91. Brill, M, Weidemann, S & BOSTI Associates 2001, Disproving Widespread Myths About Workplace Design, Kimball International, Jasper, IN.
  92. Newsham, G, Veitch, J, Arsenault, C & Duval, C 2004, 'Effect of dimming control on office worker satisfaction and performance', in Proceedings of the IESNA Annual Conference, Tampa, Florida, USA, pp. 19-41.
  93. Finnegan, MC & Solomon, LZ 1981, 'Work attitudes in windowed vs windowless environments', *Journal of Social Psychology*, No. 115, pp. 291-292.
  94. Leather, P, Pygras, M, Beale, D & Lawrence, C 1998, 'Windows in the workplace: sunlight, view and occupational stress', *Environment and Behavior*, No. 30, pp. 739-762.
  95. Veitch, JA, Geerts, J, Charles, KE, Newsham, GR & Marquardt, CJG 2005, 'Satisfaction with lighting in open-plan offices: COPE field findings, in Proceedings of Lux Europa 2005, Berlin, Germany, 414-417.
  96. Newsham, G, Veitch, J, Arsenault, C & Duval, C 2004, 'Effect of dimming control on office worker satisfaction and performance', in Proceedings of the IESNA Annual Conference, Tampa, Florida, USA,

- pp. 19-41.
97. Kinzl, JF, Knotzer, H, Traweger, C, Lederer, W, Heidegger, T & Benzer, A 2005, 'Influence of working conditions on job satisfaction in anesthetists', *British Journal of Anesthesia*, Vol. 94, No. 2, pp. 211-215.
  98. Fitz-enz, J 1990, 'Getting and keeping good employees', *In personnel*, Vol. 67, No. 8, pp. 25-29.
  99. Adhikari, DR 2005, *Fundamentals of Human Resource Management*, 2nd ed. Kathmandu, Buddha Academic Publishers and Distributors.
  100. Singh, D & Kohli, G 2006, 'Evaluation of private sector banks in India: A SWOT analysis', *Journal of Management Research*, Vol. 6, No. 2, pp. 84-101.
  101. Thakur, M 2007, 'Job satisfaction in banking: A study of private and public sector banks', *The ICFAI Journal of Bank Management*, Vol. 6, No. 4, pp. 60-68.
  102. Jha, BK, Gupta, SL & Yadav, P 2008, 'Use and effectiveness of new technologies in Indian banking: A study', *The ICFAI Journal of Services Marketing*, Vol. 6, No. 1, pp. 6- 22.
  103. Blanchflower, D & Oswald, A 1999, 'Well-Being, Insecurity and the Decline of American Job Satisfaction', Working paper, University of Warwick.
  104. Moguerou, P 2002, 'Job satisfaction among US PhD graduates: the effects of gender and employment sector', IREDU Working paper.
  105. Fitz-enz, J 1990, 'Getting and keeping good employees', *In personnel*, Vol. 67, No. 8, pp. 25-29.
  106. Watson, W 1999, 'Work USA 2000: Employee commitment and the bottom line', Bethesda, MD: Watson Wyatt, pp: 43-58.
  107. Tower P 2003, 'Rewards: the not-so-secret ingredient for managing talent (Retention)', *HR focus*, Vol. 80, No. 1, pp. 3-10.
  108. Aguenza, BB & Sam, APM 2012, 'Motivational factors of employee relation and engagement in organizations', International Journal of Advanced in Management and Economics, Vol. 1, No. 6, pp. 88-95.
  109. Nelson B 2005, *1001 Ways to Reward Employees*, 2nd ed., New York, Workman Publishing.
  110. Darling, K, Arm, J & Gatlin, R 1997, 'How to effectively reward employees', *Industrial Management*, Vol. 39, No. 4, pp. 1-4.
  111. Rathi N & Rastogi R 2008, 'Job satisfaction and psychological well-being', *The ICFAI Journal of Organizational Behavior*, Vol. 7, No. 4, pp. 47-57.
  112. DeCenzo DA & Robbins SP 2010, 'Fundamentals of Human Resource Management', 10th ed., Hoboken, NJ, John Wiley & Sons, Inc.
  113. Haile G 2009, 'Workplace Job Satisfaction in Britain: Evidence from Linked Employer-Employee Data, Discussion Paper Series, Forschungsinstitut zur Zukunft der Arbeit Institute for the Study of Labor.
  114. Severinsson E & Hummelvoll JK 2001, 'Factors influencing job satisfaction and ethical dilemmas in acute psychiatric care', *Nursing and Health Sciences*, Vol. 3, No. 2, pp. 81-90.
  115. Fitz-enz, J 1990, 'Getting and keeping good employees', *In personnel*, Vol. 67, No. 8, pp. 25-29.
  116. Irshad, M n.d., 'Factors affecting employee retention: Evidence from literature review', *Abasyn Journal of Social Sciences*, Vol. 4, No. 1, pp. 84-102.
  117. Adhikari, DR 2005, *Fundamentals of Human Resource Management*, 2nd ed. Kathmandu, Buddha Academic Publishers and Distributors.
  118. Seo, Y, Ko, J & Price, JL 2004, 'The determinants of job satisfaction among hospital nurses: A model estimation in Korea', *International Journal of Nursing Studies*, Vol. 41, pp. 437-446.
  119. Nissa, R 2003, 'A Study of Relationship among College Principals and their Subordinate's Job Satisfaction and Acceptance of Leader- A Path-Goal approach', Unpublished doctoral dissertation, Lahore, The University of Punjab.
  120. Mosadeghrad, AM 2003, 'The role of participative management (suggestion system) in hospital effectiveness and efficiency', *Research in Medical Sciences*, Vol. 8, No. 3, pp. 85-89.
  121. Vance, C & Larson, E 2002, 'Leadership research in business and health care', *Journal of Nursing Scholarship*, Vol. 34, No. 2, pp. 165-171.
  122. Chiok, FLJ 2001, 'Leadership behaviours: effects on job satisfaction, productivity and organizational commitment', *Journal of Nursing Management*, Vol. 9, No. 4, pp. 191-204.
  123. Dunham-Taylor, J 2000, 'Nurse executive transformational leadership found in participative organizations', *Journal of Nursing Administration*, Vol. 30, No. 5, pp. 241-50.
  124. Stordeur, S, Vandenberghe, C & D'hoore, W 2000, 'Leadership styles across hierarchical levels in nursing departments', *Nursing Research*, Vol. 49, No. 1, pp. 37-43.
  125. Paauwe, J 2009, 'HRM and performance: achievements, methodological issues and prospects', *Journal of Management Studies*, Vol. 46, No. 1, pp. 129-142.
  126. Guest, DE 2011, 'Human resource management and performance: Still searching for some answers', *Human Resource Management Journal*, Vol. 21, No. 1, pp. 3-13.

127. Mutual, SM, Karanja K & Namusonge, GS 2012, 'Role of HRM practices in performance of financial cooperatives based in Nairobi County, Kenya', *International Journal of Humanities and Social Sciences*, Vol. 2, No. 2, pp. 289-297.
128. Singh, AK 2009, A study of 'HRM practices and organizational culture in selected private sector organizations in India', 10th International Conference in the topic of "UN Millennium Development Goals: Challenges and Perspectives, Hungary, 23-26 June, pp. 64-80.
129. Iqbal, MZ, Arif, MI & Abbas, F 2011, 'HRM practices in public and private universities of Pakistan: A comparative study', *International Education Studies*, Vol. 4, No. 4, pp. 215-222.
130. Tan, CL & Nasurdin AM 2011, 'HRM practices and organizational innovation: Assessing the mediating role of knowledge management effectiveness', *The Electronic Journal of Knowledge Management*, Vol. 9, No. 2, pp. 155-167.
131. Hussain T & Rehman SS ur 2013, 'Do HRM practices inspire employees' retention', *Research Journal of Applied Sciences, Engineering and Technology*, Vol. 6, No. 19, pp. 3625-3633.
132. Vermeeren, B, Steijn, B, Tummers, L, Lankhaar, M & Poerstamper, R-J 2014, 'HRM and its effect on employee, organizational and financial outcomes in health care organizations', *Human Resources for Health*, Vol. 12, No. 35, pp. 1-9.
133. Serasinghe, DKS & Opatha, HHDNP 2007, 'HRM practices in listed firms in Sri Lanka', *Sri Lankan Journal of Human Resource Management*, Vol. 1, No. 1, pp. 36-52.
134. Neal, A, West MA & Patterson, MG 2002, 'Do organizational climate and strategic orientation moderate the relationship between HRM practices and productivity', Centre for Economic Performance, CEP Discussion Paper, No. 624, pp. 1-36.
135. Wright, PM, Gardner, TM & Moynihan, LM 2003, 'The impact of HR practices on the performance of business unit', *Human Resource Management Journal*, Vol. 13, No. 3, pp. 21-36.
136. Slavianska, V 2012, Measuring the impact of human resource management practices on employee turnover', *Problems of Management in the 21st Century*, Vol. 4, pp. 63-73.
137. Nadarajah, S, Kadiresan, V, Kumar, R, Kamil, NNA & Yusoff. YM 2012, 'The relationship of HR practices and job performance of academicians towards career development in Malaysian Private Higher Institutions', Procedia-Social and Behavioural Science, International Conference on Asia Pacific Business Innovation and Technology Management, 57, pp. 102-118.
138. Vlachos, IP 2009, 'The effects of human resource practices on firm growth', *International Journal of Business Science and Applied Management*, Vol. 4, No. 2, pp. 17-34.
139. Atteya, NM 2012, 'Testing the impact of the human resource management practices on job performance: an empirical study in the Egyptian joint venture petroleum companies', *International Journal of Business and Social Sciences*, Vol.3, No. 9, pp. 105-119.
140. Shaukat, H, Ashraf, N & Ghafoor, S 2015, Impact of Human Resource Management Practices on Employees Performance', *Middle-East Journal of Scientific Research*, Vol. 23, No. 2, pp. 329-338.
141. Farahbod, L & Arzi, S 2014, 'Impact of human resource management practices on employee job satisfaction: A study of Malaysian hotels', *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, Vol. 6, No. 3, pp. 73-90.
142. Majumder, TH 2012, 'Human resource management practices and employees' satisfaction towards private banking sector in Bangladesh', *International Review of Management and Marketing*, Vol. 2, No. 1, pp. 52-58.
143. Sarker, MAR n.d., 'Impact of HRM Practices on job satisfaction and organizational performance in private commercial banking sector of Bangladesh', <http://www.wbiconpro.com/434-Sarkar.pdf>, 01/08/2015.
144. Iqbal, HK, Malik, ME & Ghafoor, MM 2013, 'Impact of HR practices on job satisfaction: An empirical evidence from corporate sector of Punjab- Pakistan', *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, Vol. 5, No. 2, pp. 442-454.
145. Arumugam, VC, Mojtabahedzadeh, R, Asefi, SM & Mehrizi, AAH 2011, 'The impact of Human Resource Management Practices', *Australian Journal of Basic and Applied Sciences*, Vol. 5, No. 10, pp. 951-955.
146. Marescaux, E, Winne, SD & Sels, L 2013, 'HR practices and HRM outcomes: the role of basic need satisfaction', *Personnel Review*, Vol. 42, No. 1, pp. 4-27.
147. Savaneviciene, A & Stankeviciute, Z 2011, 'Human resource management practices linkage with organizational commitment and job satisfaction', *Economics and Management*, No. 16, pp. 921-928.
148. Kaveri, M & Prabakaran, G 2013, 'Impact of high performance human resource practices on employees' job performance in leather goods manufacturing companies at Vellore District', *Bonfring International Journal of Industrial Engineering and Management Science*, Vol. 3, No. 1, pp. 7-12.
149. Nasurdin, AM, Hemdi, MA & Guat, LP 2009, 'Does perceived organizational support mediate the relationship between human resource management practices and organizational commitment?', *Asia Academy of Management Journal*, Vol. 13, No. 1, pp. 15-36.

150. Tabiu, A 2013, 'Assessing the effects of human resource management (HRM) practices on employee job performance: a study of Usmanu Danfodiyo University Sokoto', *Journal of Business Studies Quarterly*, Vol. 5, No. 2, pp. 248-259.
151. Oyeniyi, KO, Afolabi, MA & Mufutau, O 2014, Effect of human resource management practices on job satisfaction: an empirical investigation of Nigeria banks', *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, Vol. 4, No. 8, pp. 243-251.
152. Omar, MK, Ahmad, SNB, Zakaria, DA & Mohamed, BA 2013, 'The potential impact of HRM practices towards employee job satisfaction – a study of government hospital in Malaysia', Proceedings Book of ICEFMO: Handbook on the Economic, Finance and Management outlooks, pp. 867-872.
153. Mudor, H & Tooksoon, P 2011, 'Conceptual framework on the relationship between human resource management practices, job satisfaction, and turnover', *Journal of Economics and Behavioural Studies*, Vol. 2, No. 2, pp. 41-49.
154. Muchhal, DS 2014, 'HR Practices and job performance', IOSR Journal of Humanities and Social Sciences, Vol. 19, No. 4, ver. 1, pp. 55-61.
155. Tummers, LG, Kruyken, PM, Vijverberg, D & Voesenek, T 2013, 'Connecting HRM and change management: How HR practices can stimulate change readiness', EGPA Conference, 11-13, September, Edinburgh, pp. 1-27.
156. Niazi, MMK 2014, 'Impact of human resource practices on job satisfaction: a study of textile industry of Pakistan', *International Journal of Management and Organizational studies*, Vol. 3, No. 1, pp. 26-31.
157. Ahmad, S & Ahmad, K 2011, 'HRM and employee performance: a case of university teachers of Azad Jammu and Kashmir (AJK) in Pakistan', *African Journal of Business Management*, Vol. 5, No. 13, pp. 5249-5253.
158. Tanveer, Y, Shaukat, MZ, Alvi, SA & Munir, A 2011, 'The way human resource management (HRM) practices effect employees performance: A case of textile sector', *International Journal of Economics and Management Sciences*, Vol. 1, No. 4, pp. 112-117.
159. Jeet, V & Sayeeduzzafar 2014, 'A study of HRM practices and its impact on employees job satisfaction in private sector banks: A case study of HDFC bank', *International Journal of Advanced Research in Computer Science and Management Studies*, Vol. 2, No. 1, pp. 62-68.
160. Abbas, F & Ahmed, S n.d., 'Human resource management practices: Perceptions of academia', 2nd International conference on Business Management, pp. 1-27.
161. Smeenk, SGA, Eisinga, RN, Teelken, JC & Doorewaard, JACM 2006, 'The effects of HRM practices and antecedents on organizational commitment among university employees', *International Journal of Human Resource Management*, Vol. 17, No. 12, pp. 2035-2054.
162. Goodarzi, HT & Bazgir, R 2015, The impact of HRM practices on organizational performance 162
163. Ashraf, S, Hussain, I & Malik, MA 2014, 'Making the Best of It? Human Resource Management Practices in Universities of Azad Jammu & Kashmir', *International Journal of Human Resources Studies*, Vol. 4, No. 4, pp. 48-60.
164. Bowra, ZA, Sharif, B, Saeed, A & Niazi, MK 2012, 'Impact of human resource practices on employee perceived performance in banking sector of Pakistan', *African Journal of Business Management*, Vol. 6, No. 1, pp. 323-333.
165. Galang, MC 2014, 'The transferability question: comparing HRM practices in the Philippines with the US and Canada', *International Journal of Human Resource Management*, Vol. 15, No. 7, pp. 1207-1233.
166. Janjua, BH & Gulzar, A 2014, 'The impact of human resource practices on employee commitment and employee retention in telecom sector of Pakistan: exploring the mediating role of employee loyalty', *IOSR Journal of Business and Management*, Vol. 16, No. 1, ver. VI, pp. 76-81.
167. Sabir, K, Irfanullah, Khan, J, Siddiqui, AZ, Nasrullah and Dad, K n.d., 'HRM practices a way for improving skills and commitment of the employees in organization (a case study of banking sector in Pakistan)', *International Journal of Asian Social Sciences*, Vol. 2, No. 10, pp. 1735-1741.
168. Deeba, S 2014, 'Employee's satisfaction from Human Resource Management practices in airlines industry in India: a comparative study of air India and Jet Airways', *International Journal in Management and Social Sciences*, Vol. 2, No. 4, pp. 1-21.
169. Singh, R & Jain, N 2014, 'To study the effectiveness of HRM practice in textile industries, in Madhya Pradesh., India', *Global Journal of Human Resource Management*, Vol. 2, No. 3, pp. 59-72.
170. Gonçalves, SP & Neves, J 2012, 'The link between perceptions of Human Resource Management practices and employee well-being at work', *Advances in Psychology Study*, Vol. 1, No. 1, pp. 31-39.
171. Long, CS, Perumal, P & Ajagbe, MA 2012, 'The impact of Human Resource Management practices on employees' turnover intention: a conceptual model', *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research Business*, Vol. 4, No. 2, pp. 629-641.
172. Joarder, MHR, Sharif, MY & Ahmmed, K 2011, 'Mediating role of affective commitment in HRM practices and turnover intention relationship: a study in a developing context', *Business and Economics*

- Research Journal*, Vol. 2, No. 4, pp. 135-158.
173. Hemdi, MA & Hamir, N 2007, 'Clarifying the effects of Human Resource Management practices on turnover intentions: the mediating role of employee trust in organization', *TEAM Journal of Hospitality & Tourism*, Vol. 4, No. 1, pp. 12-26.
174. Chaturvedi, R 2013, 'HRM practices & organizational culture have positive impact: a study of few selected organisations', *International Journal of English Language, Literature and Humanities*, Vol. 1, No. 1, pp. 12-17.
175. Ling, TC & Nasurdin,, AM 2010, 'Human Resource Management Practices and organizational innovation: an empirical study in Malaysia', *Journal of applied Business Research*, Vol. 26, No. 4, pp. 105-116.
176. Khodabakhshi, F & Abbasi, B 2015, 'The Relationship between HRM Practices and Social capital via the Moderating Role of Organizational Performance in Islamic Azad universities of Gilan province, Iran', *Research Journal of Recent Sciences*, Vol. 4, No. 3, pp. 52-62.

හේමන්ත කෝට්ටොවන්ත